

- ⊕ **Cultura popular:** Batalla de Flors a València
- ⊕ **Exposicions:** André Masson a Ceret
- ⊕ **Festivals:** L'Aplec dels Ports a Herbers

ESPANYA: L'ESTAT QUE HA PERDUT MÉS ESTABILITAT POLÍTICA

ENTREVISTA ANDRÉS VILLENA ECONOMISTA I SOCIÒLEG

‘Per les grans empreses, l'estat són unes grans mamelles que s'han de munyir’

LA DADA D'EN JOE BREW No, de debò, el PSOE no és d'esquerres

{ Avui, 27 de juliol de 2019, Jordi Cuixart i Jordi Sànchez fa 648 dies que són a la presó, Oriol Junqueras i Joaquim Forn 631 i Carme Forcadell, Dolors Bassa, Raül Romeva, Josep Rull i Jordi Turull en fa 521

UN SURREALISTA EN CRISI A MONTSERRAT

MERCÈ IBARZ

‘Serra aragonesa’ (fragment), pintura del 1938 d’André Masson evocadora del front d’Aragó durant la guerra.

VW

**La nit al ras del pintor
André Masson a la
muntanya el 1934,
rememorada en la gran
expo a Ceret**

André Masson (1896–1987) és un d’aquells artistes marcats a foc per l’experiència inabastable de la guerra que van fer com a joves soldats, la del 1914–1917. Fills de la incipient classe mitjana que els podia donar estudis artístics –el pare Masson era un representant de papers pintats que aviat s’instal·laria amb la família a les ciutats, primer a Lille i després a Brussel·les—, els hereus no comptaven anar a una Gran Guerra que seria el mirall trencat del progrés. Aquells joves europeus, com els agradaria dir-se a tants dels supervivents, no l’oblidarien mai. Molts es radicalitzarien a fons: els expressionistes satírics, els dadàs, els surrealistes. Masson està ‘etiquetat’ com a surrealista, i ho va ser. Però no només. Tantes de les seves facetes, totes elles penetrants, són ara reunides en la magnífica i preciosa exposició ‘André Masson. Una mitologia de l’ésser i de la natura’ del Museu d’Art Modern de Ceret (fins al 27 d’octubre), que cal veure-la, de debò que cal.

Un surrealista en crisi a Montserrat, título. Sí, perquè importa: per a Masson la nit passada a la muntanya, al ras, el 1934,

any de les revoltes d'Astúries i de Catalunya, va ser decisiva. D'alguna manera, l'empremta catalana li va ser particularment aguda. Primer va ser Tossa, on s'havia instal·lat el juny d'aquell any que amb la companya Rosa Maklès van decidir fugir de les manifestacions profeixistes de París. Anaven cap a Andalusia, hi volien anar a peu, però es van quedar a Tossa, on hi havia la colònia artística europea que va donar a la vila el sobrenom de Babel de les Arts arran de l'exili provocat per la Gran Guerra.

Masson evitava les ciutats, era el consell que li havia donat un metge després de sobreviure la guerra. Tot i ser un jove que seguia l'anarquisme i el pacifisme de Tolstoi, que llegia Nietzsche amb fervor, no havia defugit el front. Ferit greu al pit l'abril de 1917, deixat per mort en el cràter d'una bomba, d'hospital en hospital fins a l'armistici de l'any següent, un dels metges va ser absolut: 'No visqui més a les ciutats'. Ni Tossa, no li va acabar de fer el pes llavors que deixava París. Va preferir voltar pels pobles de l'interior i aprofundir en el món pagès, els insectes, els sembrats, el món esclatant del cicle de la vida i la mort del treball agrícola. Com tants artistes llavors de manera especial, la tauromàquia i el Quixot formaven part del seu sistema de signes i d'interpretació del món: l'artista és el torero que es llença a l'arena per crear, el toro és la vida primera que es defensa.

Du haut de Montserrat.

Tout doit revenir au feu originel
Tempête de flammes
Ainsi parlait Héraclite
Levant et couchant de l'homme lucide et dur.
- Vois le flux et le reflux
Des passions méprisables.
- Tu accepteras l'humide comme on aime
La mère qui nous engendra.
- Hommes et femmes vous êtes voués au
Feu de lave immatérielle
Ça et là légère, écrasante
Toujours mortelle
Toujours vive
N'aimant que ce qui viendra.
Toujours jetés aux volcans de vie et de mort.

Et Paracelse : les deux mains appuyées
Sur l'épée de la sagesse
En intimité avec les astres et les pierres
Amoureux des cavernes de l'homme
Du ventre de l'univers.

Et toi Zarathoustra œil de lumière
Au centre d'un monde terrible et joyeux
Je vous salue des hauteurs
Du Montserrat.

André Masson
(1936)

'Des de dalt de Montserrat' invoca la commoció íntima viscuda a la muntanya que guiarà a partir de llavors el decurs artístic de Masson.

VW

Fa més de trenta anys que no se li havia dedicat una expo tan nodrida, cosa que ha fet que grans museus francesos i molts col·leccionistes d'arreu hi hagin deixat obres, algunes molt poc vistes

Un mestre secret, si voleu, que potser són els més interessants, perquè són els més independents

Arriba a Montserrat i hi passa una nit al ras el novembre de 1934. Els curadors de l'expo, Nathalie Gallissot, directora del museu ceretà, i el crític Jean-Michel Bouhours, no han pogut localitzar la pintura que Masson va fer de la muntanya. Hi han posat el poema, que aquí reproduïm, en grans dimensions al mur de la sala dedicada a les obres que Masson va fer a Catalunya.

Masson és un d'aquells artistes secrets i de culte. Fa més de trenta anys que no se li havia dedicat una expo tan nodrida, cosa que ha fet que grans museus francesos i molts col·leccionistes d'arreu hi hagin deixat obres, algunes molt poc vistes. Masson va pintar a França, Catalunya, la Martinica i la Connecticut americana abans de retornar el 1947 i instal·lar-se prop d'Ais de Provença, a Tholonet, a la vora sempre del mestre Cézanne. Tancava un cert cercle, de nou prop de Ceret, on s'havia instal·lat el 1919, per refer-se de la guerra: 'Molts mesos per retrobar el meu jo. Un jo que havia estat destrossat per sempre', va dir al final de la vida al cap d'anys de no parlar-ne mai. Ceret era una colònia artística des de 1913: Manolo, Picasso, Braque...

Amic dels escriptors Michel Leiris i Georges Bataille, que també van visitar Catalunya i Espanya en aquells anys, Masson seguia de prop la vida dels pobres. L'octubre del 34, amb els miners d'Astúries. A finals d'aquell any, tan revoltat també a Catalunya, es casa a Barcelona amb la companya, sent Miró un dels testimonis. Bataille, que després escriurà El blau del cel sobre la seva estada catalana en aquests anys difícils, el visita el 1935 a Tossa. Va i ve per Espanya i per París, i el març de 1936 torna a Tossa, on havia nascut el primer fill i on naixerà el segon. En engegar la guerra no dubta a afiliar-se a la FAI, però tornarà a París amb la família el novembre d'aquell any.

Més i més allunyat del dogmatisme estètic d'André Breton —'no es pot ser surrealista tota l'estona i cada dia'— i de les trifulgues fratricides en el grup surrealista parisenc, i més i més a prop de la reflexió filosòfica, que el poema de Montserrat manifesta, André Masson continuarà a l'exili. La negritud de la Martinica, la revolta del poeta d'aquesta negritud, Aimée Césaire, i l'experiència americana faran encara més intensa i variada la seva obra, sense apuntar-se a credos estètics. Els pintors americans que rellevarien els europeus de l'exili en prendrien nota, de les imatges conscients i inconscients de Masson i dels diversos materials, com ara la sorra, amb què ja pintava als anys trenta. Hi ha quadres de Masson a l'expo que semblen del primer Pollock...

Un mestre secret, si voleu, que potser són els més interessants, perquè són els més independents. No us perdeu aquesta expo, de debò de veres. ■■

LA MONCLOA AGITA ARA LA SENTÈNCIA DEL SUPREM

PERE MARTÍ

La vice-presidenta del govern espanyol en funcions,
Carmen Calvo. EFE

El govern espanyol pressiona PP i Cs per invertir Sánchez al setembre perquè no vol afrontar la resposta estant en funcions * El govern valencià torna a lamentar l'ajornament del finançament *** El govern balear es coordinarà amb l'OCB en qüestions de cultura i llengua**

La mateixa persona del govern del PSOE que va dinamitar la negociació amb Podem filtrant a la premsa el document amb les seves exigències s'ha encarregat avui de tancar la porta a qualsevol acord de coalició amb la formació de Pablo Iglesias per al setembre. És la vice-presidenta del govern espanyol, Carmen Calvo, la màxima responsable de les negociacions. Les metadades dels documents filtrats, en què també hi havia la proposta socialista de càrrecs per a Podem, demostraven que havien sortit del seu despatx. Calvo era la màxima responsable de les negociacions i la seva actuació és la prova més evident que el PSOE no ha volgut mai un govern de coalició.

Normalment, les conferències de premsa del divendres a la Moncloa les fa la portaveu Isabel Celáa, però avui hi ha volgut sortir Calvo per deixar les coses clares. La vice-presidenta, criada en el socialisme andalús de Manuel Chaves, va ser l'encarregada del PSOE per a pactar amb el govern del PP l'abast de l'aplicació de l'article 155 a Catalunya. Forma part d'aquell socialisme amb sentit d'estat, en el pitjor sentit del terme, plegat sempre als interessos de l'establishment. L'actitud de menyspreu del PSOE envers Podem només s'explica per la negativa de l'establishment econòmic a acceptar membres del partit de Pablo Iglesias en carteres 'sensibles'. L'excusa que un membre de Podem no pot dirigir Hisenda per manca d'experiència és ridícula en

Calvo era la màxima responsable de les negociacions i la seva actuació és la prova més evident que el PSOE no ha volgut mai un govern de coalició

Aquesta feblesa de l'estat seria una oportunitat per a l'independentisme si sabés demostrar la seva força quan es fessin públiques les sentències

una Espanya que ha tingut ministres sense estudis –amb tots els respectes envers les persones que no en tenen. Unes altres, quan no en tenen, es fan els títols a mida.

Tancada definitivament la porta a Podem, ara el PSOE té pressa per a trobar l'abstenció del PP o Cs i poder fer la investidura abans del 23 de setembre. Calvo ha posat com a excusa que Espanya no pot afrontar la sentència del Tribunal Suprem amb un govern en funcions. Amb aquesta afirmació, d'una banda anuncia que la sentència serà dura, cosa que confirmen els advocats, i de l'altra, que, si hi ha una resposta contundent, l'estat espanyol hi respondrà amb fermesa. La vice-presidenta ha confessat que el govern espanyol està 'preocupat' per la reacció que hi pugui haver a Catalunya i ha demanat col·laboració al PP

i Cs per poder donar-hi una resposta conjunta amb 'altura d'estat'. És a dir, amb més repressió.

La pressa que té ara Calvo és la mateixa que tenia Gabriel Rufián, que sap que al setembre serà molt més difícil de justificar una abstenció en canvi de res, per la proximitat de la Diada i la sentència, quan l'independentisme estarà més mobilitzat. Tot i que la investidura va ser fallida, l'abstenció gratuïta d'ERC ha generat algunes crítiques al partit. Per això Calvo ha dit que caldrà explorar unes altres vies amb vista al setembre, lluny de Podem i els independentistes, que requereixen l'abstenció de Ciutadans i el PP.

Aquesta crida a fer pinya per fer front a la resposta que pugui donar Catalunya a la sentència del Suprem pot ser una excusa per a fer quadrar el PP i Ciutadans i facilitar la investidura de Sánchez, però també és la millor demostració de la feblesa del govern espanyol. Aquesta feblesa seria una oportunitat per a l'independentisme si sabés demostrar la seva força quan es fessin públiques les sentències. Partits i entitats preparaven avui a Waterloo la resposta en una reunió del Consell de la República malgrat les diferències que mantenen, però a Madrid ja estan preocupats abans de saber què passarà.

El govern valencià lamenta el nou ajornament del finançament. La investidura fallida de Pedro Sánchez torna a deixar sense calendari la negociació del nou model de finançament i ajorna una vegada més les reivindicacions valencianes. La vice-presidenta de la Generalitat, Mónica Oltra, ha assenyalat que la falta d'acord entre el PSOE i Podem és una mala notícia per als interessos valencians, però que el Consell continuarà posant en l'agenda política d'Espanya la necessitat d'un sistema de finançament just i la necessitat del condonament del deute il·legítim. A més a més, ha asseverat que diversos governs d'Espanya, tant dels socialistes com dels populars,

han reconegut que el finançament valencià no s'ajusta als paràmetres constitucionals i ha insistit que s'hauria de canviar el sistema per a tots els territoris integrats en el règim comú. Respecte de la investidura fallida, ha recordat que el pacte del Botànic és una fórmula que funciona i que és exportable a Espanya, tot i que ha precisat que no vol donar lliçons a ningú. Amb tot, s'ha mostrat esperançada que Unides Podem i el PSOE tanquin un acord abans de la data de la pròxima investidura, que hauria de ser convocada per al 23 de setembre. Oltra ha explicat que entre els aspectes que van permetre l'èxit del Botànic hi ha el mestissatge de partits entre departaments, cosa que fa que tothom sigui coresponsable i tothom sàpiga què s'hi fa.

Anticorrupció demana l'arxivament de la causa de l'F-1 que investiga la compra de Valmor. La Fiscalia Anticorrupció ha demanat l'arxivament de les investigacions sobre la compra per part del Consell de l'empresa Valmor, organitzadora dels campionats de Fórmula 1 de València. Aquesta compra va ser la posició menys perjudicial per a la Generalitat, perquè, en cas contrari, hauria d'haver pagat una penalització d'uns 76 milions de dòlars per dues anualitats del cànon establert. La investigació forma part d'una de les peces separades del cas conegut com a Valmor (dividit en quatre), en el qual s'investiga l'organització dels cinc grans premis de Fórmula 1 que va acollir el circuit urbà de València entre els anys 2008 i 2012. En aquesta causa s'investigava un dels aspectes més qüestionats d'aquest gran esdeveniment, la compra de Valmor per part de la Generalitat per 0,99 cèntims el desembre del 2011. El govern d'Alberto Fabra va decidir de comprar-la per poder continuar organitzant el Gran Premi, car la mercantil ja no podia fer-se'n càrrec. Això va permetre d'eixugar les grans pèrdues, valorades en més de 40 milions d'euros, que arrossegava l'empresa privada que van constituir Fernando Roig, Jorge Martínez 'Aspar' i Bancaixa per a encarregar-se de l'organització del Gran Premi d'Europa.

Vista de Barcelona durant la Setmana Tràgica. WIKIMEDIA COMMONS

El govern balear es coordinarà amb l'OCB en qüestions de cultura i llengua. Representants de l'Obra Cultural Balear s'ha reunit aquesta setmana amb responsables de les àrees de Política Lingüística i Cultura del Govern i del Consell de Mallorca. Aquest dimarts passat es va fer una reunió amb la vice-presidenta del Consell de Mallorca i consellera insular de Cultura, Patrimoni i Política Lingüística, Bel Busquets; el director insular de Política Lingüística, Lluís Segura i la directora insular de Cultura, Maria Pastor. Dijous passat se'n va fer una altra amb la secretària autonòmica d'Universitat, Recerca i Política Lingüística, Agustina Vilaret; la directora general de Política Lingüística, Beatriu Defior, i l'assessor de la secretaria d'Universitat, Recerca i Política Lingüística, Miquel Gallardo. Els dies vinents es faran més reunions amb els nous responsables de les institucions. En les reunions mantingudes fins ara s'ha constatat la bona sintonia entre l'OCB i els responsables de Cultura i Política Lingüística del Consell i de Política Lingüística del Govern. L'OCB ha fet arribar un document elaborat abans de les eleccions passades amb propostes concretes perquè

les implantin les institucions. L'entitat cultural ha demanat tota la coordinació possible entre les administracions i les entitats de la societat civil. I també el suport institucional màxim als creadors de cultura i a les indústries culturals. En el terreny lingüístic, l'OCB proposa que s'apliquin mesures per a ajudar a augmentar l'ús social de la nostra llengua; garantir que tothom qui vulgui aprendre la llengua catalana ho pugui fer fàcilment i que es garanteixi el respecte dels drets lingüístics de tots els ciutadans de les Illes Balears.

Terceravia demana de ser observador en les negociacions amb la UE. Terceravia ha demanat de ser present en qualitat d'observador a les converses amb Brussel·les per a l'acord d'associació a la UE. És un dels punts que figura en el memoràndum presentat al govern i que la formació proposa com a base política per al pacte d'estat. Josep Pintat assegura que el seu objectiu és assolir allò que Terceravia reclamava la legislatura passada i que no va obtenir: transparència. En el memoràndum també s'inclou la capacitat d'incidir en el procés, perquè

entre els punts hi ha el de participar en les reunions, exposicions i trobades que es facin a Andorra o presentar propostes de negociació o esmenes a les ja existents. Josep Pintat creu que s'han de fixar els objectius que es volen assolir i les estratègies que s'han de marcar, però 'per començar a establir un pacte d'estat, que ja és entrar en matèria, de primer cal fixar unes línies polítiques que crec que tothom pot acceptar i compartir'. Respecte del fet d'estar present a Brussel·les en les negociacions, ha recordat que qui tria la delegació és el govern.

LA XIFRA

El 28% dels votants d'ERC prefereixen un estat dins una Espanya federal. Els partidaris de l'estat propi són el 65,6%, segons el CEO.

TAL DIA COM AVUI

El 26 de juliol de 1909 començaren a Barcelona les protestes contra l'enviament de reservistes a la Segona Guerra de Melilla. Els avalots s'acabaren el 2 d'agost i deixaren prop d'un centenar de morts. A Barcelona s'aixecaren 250 barricades i es cremaren edificis religiosos.

ANDRÉS VILLENA

‘Per les grans empreses, l’estat són unes grans mamelles que s’han de munyir’

Entrevista a l'economista i doctor en sociologia que acaba de publicar el llibre 'Las redes de poder en España'

ORIOL BÄBLER

La Moncloa, el congrés, la CEOE, l'Ibex 35... El poder a l'estat espanyol sembla molt fàcil d'identificar, però les evidències tenen arrels més profundes i protagonistes molt més desconeguts, fins i tot grisos segons com es miri. Andrés Villena, autor de *Las redes de poder en España*, explica com s'organitzen les elits i quin és el paper dels alts funcionaris d'estat. En aquesta entrevista relata que el poder real és un entramat de relacions i influències que posa en dubte que Espanya sigui una democràcia plena.

—Qui mana realment a Espanya? Dir que és el president seria ser massa ingenu, suposo.

—Hi ha una dita dels liberals, els autèntics, que diu que el president del govern és qui controla el Butlletí Oficial de l'Estat, on es deixa constància de totes les decisions estatals. Però ara et posaré un exemple, que de fet no surt al llibre, que demostra com funciona Espanya. El 2012, el govern de Mariano Rajoy va nomenar Jaime Pérez Renovales com a president de l'Agència Estatal del Butlletí Oficial de l'Estat. Aquest senyor és un advocat de l'estat que venia del consell d'administració del Banc de Santander. Durant dos anys va tenir el BOE literalment a les mans i després va tornar al Santander. Sembla una anècdota parcial, però en part respon a la teva pregunta. El poder, més que exercir-lo un individu és un conjunt de relacions de tres forces combinades: l'alt funcionariat, els partits polítics i les grans empreses.

—Què diríeu a qui assegura que l'Ibex 35 és qui remena les cireres?

—Que s'equivoca, en part. El problema és que cerquem sempre un amo o bé uns quants, i això ens acaba donant una informació incompleta sobre el poder. No l'encertem si diem que mana l'Ibex 35, perquè qui mana és una xarxa, un conjunt de relacions, que involucra els alts funcionaris, els polítics de rang alt i

Amb el nostre vot no fem sinó legitimar un seguit d'operacions i decisions que moltes vegades ens acaben perjudicant

L'estabilització de la democràcia ha dut una societat passiva i un sistema democràtic que sembla de consumidor

les grans empreses. El teixit de les seves relacions creen les àrees on es prenen realment les decisions que ens afecten a tots.

—I això que diuen que Espanya és una de les vint democràcies plenes del món...

—Hi ha un autor anomenat Joseph Schumpeter que deia que no es pot deixar elegir a la gent perquè és bruta, ignorant i com una massa, i que estava esgotada per a decidir per si mateixa. Per això teoritzava sobre una democràcia limitada per evitar allò que temia Hobbes al *Leviatan*, que ens matéssim els uns als altres. Aquesta visió tan pessimista és la que vertebrava la nostra democràcia. Tenim una democràcia limitada en què el votant delega a una tecnocràcia. Una de les tesis principals del meu treball és que amb el nostre vot no fem sinó legitimar un seguit d'operacions i decisions que moltes vegades ens acaben perjudicant.

—A què us referiu?

—Grans privatitzacions, la reforma exprés de l'article 135 de la constitució per tornar el deute... Fins i tot l'aplicació del 155. Són decisions francament discutibles si te les mires de l'espill de la democràcia participativa. En aquestes decisions hi intervenen alts funcionaris, la direcció política, les grans empreses o fins i tot Brussel·les, que té molt poder i no pas precisament elegit de manera democràtica. Aquesta combinació és la que constitueix l'elit de poder: un conjunt molt reduït de persones que, com que són tan poques i s'assemblen tant, no els costa gens d'estar d'acord. Tot i els processos electorals, nosaltres som molt lluny de controlar o saber en veritat què passa en aquest petit cercle de poder real. Això que tenim és una democràcia representativa, delegada i limitada que garanteix una sèrie de serveis, però que produeix allò que Marx anomenava alienació.

—I què pot fer el ciutadà per alliberar-se d'aquestes limitacions i fiscalitzar les elits?

—És una molt bona pregunta, però jo no sóc capaç d'aportar-hi cap solució. Entenc el llibre com una obertura d'un debat per a tenir uns electors més crítics amb les coses que passen ara. Al capdavall, els nostres polítics municipals, nacionals i comunitaris són construccions socials.

—Ho podeu desenvolupar?

—En vista d'una societat passiva que deixa un xec en blanc i que es desenten de la cosa pública, ells poden fer com vulguin, tal com passa ara. No fan servir la democràcia per a millorar les nostres condicions de vida. Tanmateix, en unes altres èpoques, com ara la transició, la gent tenia una forta consciència política, sortia al carrer i els sindicats eren molt poderosos. Al cap i a la fi, bona part de la valentia política atribuïda a Suárez, com ara la legalització del divorci, és gràcies a la mobilització i la pressió de la gent. L'estabilització de la democràcia ha dut una societat passiva i un sistema democràtic que sembla de consumidor: només hi connectem quan hi ha alguna cosa que ens interessa.

—Una bona part del llibre la dediqueu al poder de la tecnestructura. Podeu explicar qui la forma?

—Són els alts funcionaris. És a dir, advocats de l'estat, diplomàtics, tècnics comercials i economistes de l'estat, etc. Gent molt especialitzada i molt qualificada que és absolutament imprescindible en el govern de la cosa pública, però també en el món privat. Són molt pocs i provenen dels mateixos entorns, tant socials com acadèmics. Això fa que s'assemblin molt, que comparteixin valors i que creïn xarxes d'interessos, més que no pas de privilegis. Configuren una mena de classe administrativa tan necessària que acaba essent atreta cap a interessos partidistes o de les grans empreses. Els primers els ofereixen quotes de poder, i els segons, bonificacions i sous molt sucosos. I al final, aquesta tecnestructura no acaba essent ni pública ni privada, sinó un continu entre la cosa pública i la privada.

—En podeu posar cap exemple que coneguin els lectors?

—Alguns d'aquests funcionaris s'acaben fent molt coneguts, com ara Nadia Calviño, actual ministra de Pedro Sánchez, que és una tècnica comercial i economista de l'estat. Abans havia format part de l'equip de Pedro Solbes, quan era ministre de Zapatero, i també ha passat per la Comissió Europea. I ara, després de la partida de Christine Lagarde, la postulen per ser presidenta del Fons Monetari Internacional. Aquesta mena de portes giratòries no tenen res d'il·legal, però sí que defineixen la rellevància d'aquestes persones. Un altre exemple és Soraya Sáenz de Santamaría, que és advocada de l'estat i ha passat molt fàcilment del món públic al privat. Ha estat alta funcionària, ministra, vice-presidenta del govern i ara l'ha fitxat el bufet Cuatrecasas. A més, tot i haver canviat de costat, conserva la seva butaca al Consell d'Estat.

—Ara que n'heu citat un exemple, per què són tan importants els advocats de l'estat?

—Són gent que tenen l'estat al cap i una capacitat memorística bestial. Són considerats una mena d'eminències grises. Les promocions ronden la vintena de persones. Són molt pocs. Pensa que les oposicions són com una mili intel·lectual duríssima que no tothom pot aguantar. Cal molta la força psicològica, però també cal un altre factor: diners. Són gent que es passa anys i anys estudiant en acadèmies caríssimes. A més, cal anar a Madrid, fet que implica una trava més. D'aquesta manera, cada promoció genera una comunitat d'interessos, però també de sentiments. A més, gairebé tots tenen el mateix perfil ideològic conservador.

—Aquesta endogàmia o sentiment de comunitat, l'exemplifica molt bé la mateixa Santamaría, que és casada amb Iván Rosa, un advocat de l'estat.

—Sí, forma part de la promoció del 1996, que es coneix per la 'Gloriosa', perquè pràcticament tots tenen càrrecs

Coberta del llibre 'Las redes de poder en España'. RE

molt influents. Rosa és assessor jurídic de la divisió internacional de Telefónica, González-Echenique va ser president de RTVE, Lourdes Centeno va ser vice-presidenta de la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV), Marta Silva Lapuerta va ser advocada general de l'estat. Tots s'han col·locat. Hi ha sots-secretaris d'estat, directors generals, etc.

—No vull ni saber-ne els sous.

—Són gent que, com a advocats de l'es-

tat, poden guanyar més de 4.000 euros al mes, però en un càrrec empresarial, com ara una assessoria jurídica al Banc Santander, poden quintuplicar-los fàcilment. La temptació de fer el salt és molt humana. Què passa? Que les empreses fan servir el seu coneixement per a aprofitar-se de totes les esquerdes i buits del sistema. Al cap i a la fi, els fan servir per a extreure grans plusvàlues de l'estat. Fa gràcia perquè grans empreses com ara OHL o ACS, tot i ser monstres capitalistes, depenen en gran part dels

contractes estatals. Parlem de desenes de milions d'euros. Per ells, l'estat són unes grans mamelles que s'han de munyir.

—A llibre assegureu que tenim mal enfocat el concepte de portes giratòries. Per què?

—En lloc de portes giratòries, crec que hauríem de canviar de metàfora i parlar d'un hotel que té moltíssimes portes giratòries. Només ens fixem en els ministres que canvien de bàndol i no és això. Són alts funcionaris, secretaris d'estat o directors generals que se'n van a la gran empresa. Alts càrrecs empresarials que entren al govern a fer de lobby. Les adjudicacions de contractes públics i com es fan els plecs a mida de certes empreses ben connectades. Fiscalitzar tot això és pràcticament impossible. Al llibre, per exemple, explico que inspectors d'Hisenda despatxen en la jornada laboral amb grans empresaris per donar-los consells per a evadir impostos. Alguns altres participen en xerrades o conferències sobre optimització fiscal. Tot això no són estrictament portes giratòries, però exemplifiquen com funcionen les xarxes de poder.

—Em podeu donar cap exemple de lobby dins el govern espanyol?

—El primer govern de Mariano Rajoy (2012) és paradigmàtic. El ministre de Defensa era Pedro Morenés, que era un home de la indústria de l'armament. Luis de Guindos venia de Lehman Brothers i Endesa. El seu número dos, Íñigo Fernández de Mesa també tenia passat a la banca, Lehman Brothers i Barclays. Però el lobbisme anava molt més endins. Per exemple, la directora general de seguretat alimentària venia d'ocupar un càrrec similar a Coca Cola.

—S'han de prohibir les portes giratòries?

—És molt fàcil de criticar, però crec que la solució és molt més complicada que no pas una simple prohibició. Fiscalitzar al detall els moviments d'aquesta gent podria atemptar contra la seva llibertat individual.

—En aquestes xarxes de poder, el PP i el PSOE s'han comportat de la mateixa manera quan han governat?

—El comportament no és igual. Bo-

na part dels alts càrrecs del PSOE són marcadament més humils que els del PP. Aquesta extracció de classe més humil determina unes expectatives més moderades. Per tant, no és estrany que alts càrrecs com ara Alfredo Pérez Rubalcaba tornin a la docència després d'haver passat per la política. Aquests casos gairebé no existeixen en el PP. Ara, en carteres com Economia, les diferències es dilueixen. Luis de Guindos, Pedro Solbes, Rodrigo Rato i Nadia Calviño segurament podrien sopar junts i estarien d'acord en moltes coses. De fet, les diferències les marquen més les conjuntures del moment que no pas les sigles del partit. Abans de les eleccions del 2015, la Comissió Europea va permetre a De Guindos d'augmentar el dèficit i suavitzar les mesures d'austeritat. Això seria una maniobra gairebé esquerranosa, però cercava de frenar el creixement de Podem, que tenia un discurs antiausteritat molt marcat i unes perspectives electorals molt bones. El PP i el PSOE, en l'economia, només tenen un objectiu: donar confiança a la UE i els mercats. Aquestes semblances, en part, també es deuen a la manca de sobirania de l'estat. La política monetària, per exemple, és cedida a una institució no democràtica. En aquest sentit, crec que els nostres polítics són castrats d'ençà de l'entrada en vigor del tractat de Maastricht.

—Per què s'organitzen tan bé les elits?

—Hi ha una frase demolidora de Gaetano Mosca, un pensador força conservador italià, que crec és bastant encertada. Ell deia que cent persones poden dominar-ne a deu mil, perquè els és molt més fàcil de posar-se d'acord. Imagina't el procés perquè deu mil persones arribin a un consens, o més de quaranta milions, com és el cas d'Espanya. Doncs aquesta minoria, que per nombre ja els és més fàcil posar-se d'acord, a més a més, procedeix de llocs similars, han estudiat tots als mateixos centres i van als mateixos clubs socials. Tot això els genera una consciència de classe, unes complici-

tats i unes confiances que els faciliten molt les coses.

—I què passa amb la resta, la gran majoria?

—La resta és una massa de gent que és diversa i que es baralla per matisos. Assolir un acord, una organització, és francament difícil. Aquesta diversitat ens dificulta de trobar una identitat comuna, tot i que en els fons ens assemblem més que no ens pensem pas. Per això Podem, quan sorgeix, ho fa per oposar-se a la casta. Van generar una identitat en negatiu perquè no van trobar la manera de fer-ne en positiu, tot i que podien haver parlat de classe obrera, mileuristes, precariat, etc. Però van prioritzar la lluita contra la casta... Què ha passat? Que el relat ha aguantat una temporada, però una volta ets a les institucions i t'hi relaciones directament, amb la casta, la idea s'esfondra. El 15-M feia eslògans com 'No som mercaderia, no som com ells', però quan ha tocat fer el pas per a definir què som, només ens posem d'acord en una cosa: som molts. Encara no hi ha hagut un intent reeixit de definir-nos. Som una massa i, probablement, allò que més ens homogeneïtza són els productes que consumim. Amazon, Netflix, Coca Cola... Per dir alguna cosa. Però això no genera ni consolida una identitat.

—L'endogàmia de les elits és heretada del franquisme?

—Jo m'atreiria a dir que fins i tot ve de més lluny. El franquisme és la restauració d'un poder de classe que era amenaçat durant un període molt curt i tumultuós, la segona República. És una restauració pseudo-monàrquica, dictatorial i totalitària que restableix per la força uns interessos de classe gairebé medievals. La demostració de la influència que té encara és la irrupció de Vox. En aquest partit hi ha dirigents com Iván Espinosa de los Monteros, el rebesoncle del qual era l'ambaixador espanyol a l'Alemanya nazi. No et vull dir que ell sigui nazi, però sí que hi ha una sèrie de famílies que vénen del franquisme que han cristal·litzat en

aquesta formació d'extrema dreta. Però no és solament això, molts dels cossos funcionaris van ser creats o reforçats pels tecnòcrates de l'Opus Dei del final dels cinquanta i principi dels seixanta. I el model, que cercava de sofisticar el sistema, encara perviu.

—El cas d'Espinosa de los Monteros és interessant. El seu pare també té un bon currículum.

—Carlos Espinosa de los Monteros és un noble. És marquès de Valtierra i, quan es morí, Iván Espinosa és qui heretarà el marquesat. És una dinastia aristocràtica que va ser clau durant la transició perquè Carlos Espinosa va ser assessor de Calvo Sotelo. Ell és un economista de l'estat. I tornem a la història de sempre, un alt funcionari, en aquest cas franquista, que aprofita la seva especialització per col·locar-se. Va ser vice-president de l'Institut Nacional d'Indústria (INI) durant la transició i president d'Ibèria per ordre de Felipe González. També ha passat per Mercedes o Inditex. Però no s'acaba aquí. El 2012, Rajoy el va recuperar per la cosa pública i el va nomenar alt comissionat de la marca Espanya. El motiu? Els seus contactes amb els grans empresaris.

—Dieu que l'Institut Nacional d'Indústria fou clau en la transició. Per què?

—La transició que ens han explicat de les manifestacions, les protestes, els sindicats... només n'és una part, perquè què va passar a l'INI és molt interessant i s'ha d'explicar. Va ser l'escola de gent que després va tenir molta responsabilitat en els governs de la UDC i el PSOE. Em refereixo a Calvo Sotelo, Miguel Boyer, Juan Antonio García Díez, Carlos Bustelo i García del Real o Oscar Fanjul, el primer director de Repsol. Eren personatges molt brillants que van estar sota la tutela de grans empresaris del franquisme. Penso en Claudio Boada o Rafael del Pino, franquistes aperturistes, que realment eren oportunistes. Variaven de posició segons el vent. L'INI demostra molt bé què fou la transició, una successió d'elits. ■

Els nostres polítics són castrats d'ençà de l'entrada en vigor del tractat de Maastricht

L'INI demostra molt bé què fou la transició, una successió d'elits

Pedro Sánchez i Carmen Calvo. EFE

Espanya: l'estat europeu que ha perdut més estabilitat política

L'Aravot La situació d'incertesa pot tenir conseqüències econòmiques i de bloqueig institucional

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

En menys temps que no dura una legislatura completa, a l'estat espanyol hi ha hagut tres investidures fallides, dues mocions de censura i tres eleccions –que molt possiblement seran quatre si no és que s'arriba a un acord abans del 23 de setembre.

La inestabilitat política d'aquests darrers temps és innegable, i té conseqüències sobre l'activitat parlamentària espanyola. Aquests quatre anys s'han aprovat només

trenta-dues lleis –quan la mitjana és de cent setanta-cinc– i més de tres-centes iniciatives han caducat arran de l'avançament electoral, perquè no hi ha hagut temps de tramitar-les o votar-les al ple.

El bloqueig institucional i la consegüent manca de reformes estructurals en aspectes fonamentals com ara el sistema de finançament, el mercat laboral, les pensions o el deute, segons alguns analistes, ha fet perdre entre mig punt i un punt del PIB i entre 150.000 i 200.000 llocs de feina.

La inestabilitat política d'aquests darrers temps és innegable, i té conseqüències sobre l'activitat parlamentària espanyola

Pels efectes que té, és normal que els inversors i les empreses especialitzades hagin procurat de mesurar de manera neutral i objectiva l'estabilitat dels estats, per conèixer els riscos d'establir-s'hi o invertir-hi, com també ajudar a anticipar, quantificar i comprendre les dificultats potencials.

Per això una de les consultories més importants a escala mundial en l'administració de riscos, Marsh, anualment publica el Mapa de Risc Polític perquè hom es faci una idea d'on és més probable que sorgeixin problemes i riscos i

Mapa extret de 'Political Risk Map 2019: Rising Geopolitical Tensions', de Marsh. vw

què s'ha de tenir present a l'hora de relacionar-se amb els estats. Les dades són demolidores.

Els estats reben una puntuació de zero a cent: com més alta, menys risc. Segons la consultoria, Espanya és l'estat de tot Europa on més ha baixat l'estabilitat segons l'índex de risc polític a curt termini i acreix la distància respecte dels seus veïns. D'un 68,3 el 2018 a un 64,6 el 2019: quatre punts menys, una de les caigudes més importants a escala mundial, comparable a la de Nicaragua, Zàmbia i Mali.

De fet, dins la Unió Europea, l'estat espanyol és el tercer més inestable, només per darrere de Romania (61,9), Grècia (61) i Xipre (58,3). En l'índex dels riscos a llarg termini, la puntuació és una mica més alta, però també

és inferior de la dels estats del voltant.

Cal remarcar que tant a Xipre com Grècia, dos dels estats que són per sota d'Espanya, els va faltar poc per a col·lapsar ara fa uns quants anys. Una primera dada que mostra la magnitud de l'enfonsament de l'estabilitat és que la caiguda és superior que la del Regne Unit en plena crisi del Brexit; de la d'Itàlia, que té un govern amb moltes tensions i que inclou l'extrema dreta; i la d'Alemanya, on s'entreveu un futur incert pel final de l'era Merkel.

Una segona dada és que a l'estat espanyol la inestabilitat ja havia crescut l'any anterior, segons l'informe del 2018, després dels atemptats del 17-A, el Primer d'Octubre i la victòria dels partits independentistes el 21-D. Per

tant, és un descens que en segueix un d'anterior.

Una inestabilitat crònica?

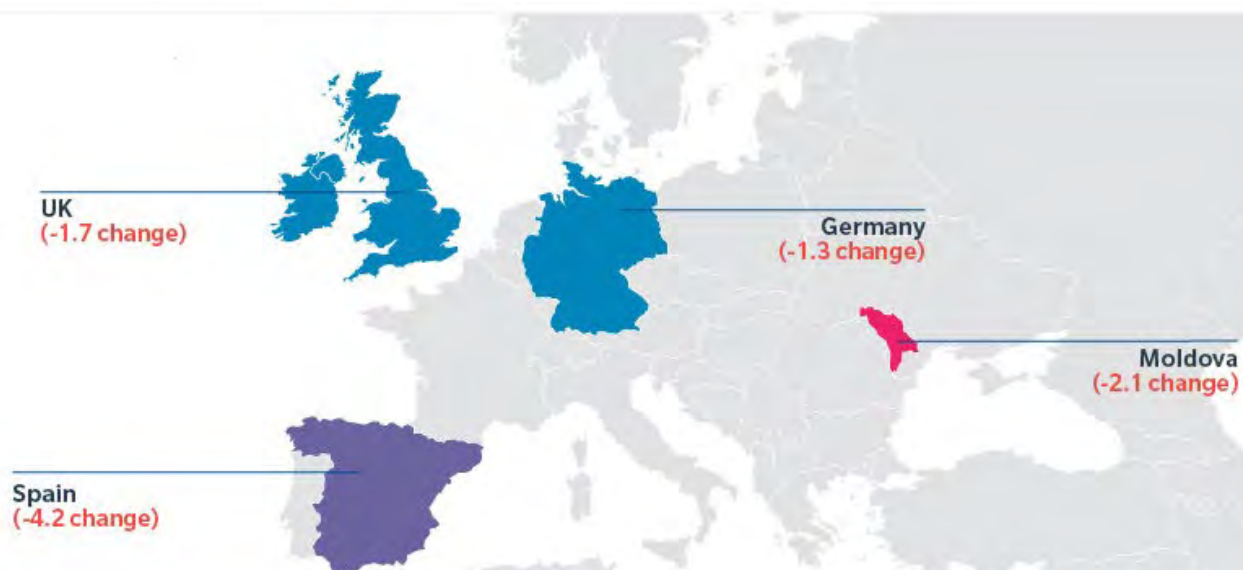
Les causes de la baixada d'estabilitat són diverses. Una de les principals és la fragmentació política, que alhora també n'és una conseqüència. Fins fa pocs anys hi havia un govern fort que redactava lleis i que les aprovava amb majories còmodes, amb algunes concessions puntuals als sobiranistes si en necessitava els vots. En l'actualitat, els governs són dèbils, sense majoria parlamentària i amb poca tradició de consensos i pactes, fet que ha contribuït a originar encara més inestabilitat.

El sorgiment de nous partits, a més de contribuir-hi també, és una conseqüència de la crisi del sistema polític, corcat per la corrupció. Ara

els grups parlamentaris competeixen per presentar una gran quantitat d'iniciatives, però sense grans acords i amb molt poques possibilitats que s'acabin aprovant.

L'informe ja descrivia la situació com a inestable a conseqüència d'esdeveniments com ara la moció de censura contra Rajoy, la dificultat d'arribar a acords i el fet que hi hagués un govern socialista amb molt poc suport parlamentari, que ja es preveia que no arribaria al 2020. No obstant això, l'anàlisi publicada encara no arriba al resultat de les eleccions al congrés d'enguany ni a la investidura fallida, que encara podria acreixar més la inestabilitat política.

La situació de Catalunya també és considerada un factor determinant. Malgrat que es remarca que l'entrada

Mapa extret de 'Political Risk Map 2019: Rising Geopolitical Tensions', de Marsh. vw

dels socialistes equival a un tarannà diferent, també es diu que és improbable que es produeixi cap pas que permeti de resoldre la qüestió. La posició respecte de Catalunya és en gran part la desavinença principal entre partits i, alhora, la resolució del conflicte obre la possibilitat que es consolidi un nou sistema estable. D'una banda, el PSOE considera que pactar amb una formació que defensi l'autodeterminació podria tenir costos importants, mentre que les tres dretes demanen que s'apliqui immediatament l'article 155 i fan servir la qüestió catalana per a atacar els socialistes. Díficilment sense abordar l'afer català hi podrà haver estabilitat a Espanya.

Una bona salut econòmica?

Finalment, un darrer factor esmentat i que cal tenir present són les finances. La situació ara mateix sembla positiva, amb una economia que ha superat la crisi i que creix. La veritat és que Espanya és un dels estats de l'eurozona on més

augmenta el PIB, d'un 2,5% contra una mitjana de l'1,8%, i alhora ha vist com s'ha reduït dràsticament la desocupació aquests darrers anys.

Tanmateix, hi ha xifres que no preveuen un escenari tan optimista anys a venir i hi haurà qüestions que s'hauran d'abordar més endavant o fins i tot ara mateix. Una primera dada és que el deute públic espanyol s'acosta al 100% del PIB, fet que contribueix a augmentar el nivell de risc polític. Aquest deute (que el 1981 era del 20%) s'haurà de tornar i la Unió Europea, a més, ha demanat un ajust de 15.000 milions d'euros amb vista als dos anys vinents.

Espanya tindrà requisits de refinançament de 83.900 milions d'euros el 2020, de 58.500 milions el 2021 i 60.400 el 2022, i aquesta vegada no sembla probable que es pugui sustentar en el sistema bancari estatal, perquè, juntament amb l'italià, són els que tenen una part més gran dels bons sobirans dels seus estats, el 13% i el 18%, respectivament.

Les alarmes d'una nova crisi coincideixen amb el moment en què s'acabaran les injeccions en massa de liquiditat i les baixes taxes del Banc Central Europeu

Un altre fet és que les bones dades macroeconòmiques se'n ressentien. El segon trimestre d'enguany ha estat quan menys s'ha reduït l'atur d'ençà que es va acabar la crisi i tant la Comissió Europea com l'FMI han estimat que s'acosta una desacceleració, que farà que el PIB espanyol creixi per sota del 2% el 2020. La desacceleració també afectarà els socis europeus principals i els estats amb vincles estrets (com ara el Brasil o l'Argentina), fet que pot perjudicar les exportacions i tenir conseqüències negatives sobre l'economia.

A més, les alarmes d'una nova crisi coincideixen amb el moment en què s'acabaran les injeccions en massa de liquiditat i les baixes taxes del Banc Central Europeu. Per tant, malgrat el bon moment actual, de creixement, el perill econòmic és important, més gran que no pas en la resta d'estats de l'entorn, i el futur, tant econòmic com polític, sense un horitzó clar d'estabilitat, també és cada vegada més incert. ■

No, de debò, el PSOE no és un partit d'esquerres

La dada L'analista de dades Joe Brew mostra per què el PSOE no és d'esquerres segons les dades del Pew Research Center

JOE BREW

Un dels desafiaments a l'hora d'analitzar la política és la falta de comparabilitat entre diferents països. Les cultures polítiques, els sistemes polítics i els conceptes polítics, fins i tot quan comparteixen un vocabulari semblant, sovint canvien radicalment d'un lloc a un altre. Termes com ara 'esquerra' i 'dreta', 'convencional' i 'populista', 'conservador' i 'liberal', entre més, són emprats regularment, però és qüestionable fins a quin punt un 'liberal' espanyol és equivalent, per exemple, a un d'americà. Les paraules signifiquen coses diferents a llocs diferents.

Per totes aquestes diferències, i perquè a l'estat espanyol s'hi han fet moltes

enquestes polítiques i molta recerca, les dades a escala internacional tenen un interès especial. Al final del 2017, el **Pew Research Center** va fer un estudi sobre les actituds polítiques de més de setze mil europeus de vuit països diferents. Ara **n'han publicat les dades**, cosa que permet d'explorar-ne les variables entre països quant al populisme i la ideologia dreta-esquerra.

Aquest article versa sobre això. Mirem les dades sobre populisme i ideologia dreta-esquerra als països europeus.

La prevalença del populisme

El Pew Research Center defineix com a 'populista' algú que afirma que la gent corrent resoldria més bé els problemes del país que no pas els càrrecs electes i que

El president en funcions del govern espanyol, Pedro Sánchez. EFE

Mirem les dades sobre populisme i ideologia dreta-esquerra als països europeus

a la majoria d'aquests últims no els importa què pensa la gent normal com jo. La prevalença del populisme varia molt segons el país. A Alemanya, els Països Baixos i Dinamarca només un de cada quatre votants són populistes, i a Suècia encara menys. Al sud d'Europa, tanmateix, els nivells són molt superiors. Dels vuit països enquestats, Espanya té el nivell més alt: gairebé la meitat dels votants són classificats com a 'populistes' (gràfic 1).

La divisió ideològica dreta-esquerra

El Pew va demanar als participants de l'enquesta que es classifiquessin en una escala dreta-esquerra del 0 al 6, en què 0-2 era considerat 'esquerra', 3 'centre' i 4-6 'dreta'. En el gràfic número 2 teniu el desglossament per països.

Populisme i eix dreta-esquerra

Ací és on la cosa es posa interessant. A la majoria de països europeus les actituds populistes es concentren en la dreta política o són repartides equitativament entre les ideologies. Però a Espanya el populisme és concentrat fortament en l'esquerra política.

El gràfic número 3 mostra la prevalença d'actituds populistes (eix y) per ideologia autodefinida (eix x).

Com és que a l'estat espanyol hi ha tant populisme a l'esquerra i n'hi ha relativament poc a la dreta? No ho sé. Però refresquem les dues mesures del Pew per a determinar si algú és populista o no: la creença que la gent corrent resoluria més bé els problemes del país que no pas els càrrecs electes i que a la majoria d'aquests últims no els importa què pensa la normal gent com jo.

Totes dues actituds reflecteixen una desconexió entre els ciutadans i les institucions que suposadament els representen. Si la causa d'aquesta alienació és simplement una percepció o és realment una representació desproporcionada, no ho sabem.

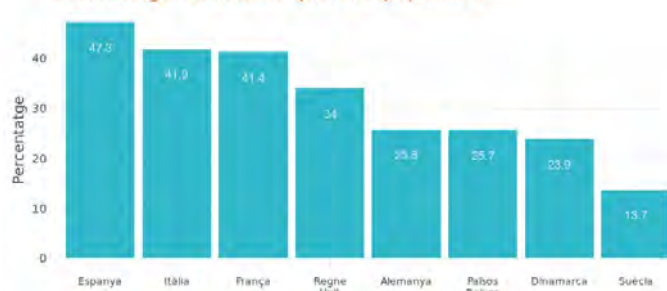
Populisme per partit a Espanya

Segons la definició del Pew, el percentatge de votants populistes a Espanya segons el partit polític és el que recull el gràfic número 4.

Ideologia i populisme dreta-esquerra

Si mirem el desglossament d'ideologia i populisme per

Percentatge de votants que són 'populistes'

1

Dades: Pew Research Center, <https://www.pewresearch.org/global/datasets/fall-2017-media-and-politics-in-western-europe-survey-data>
Gràfic: Joe Brice (@joethebrice), https://github.com/joethebrice/vilaweb/tree/master/analisis/pew_populism, www.vilaweb.cat

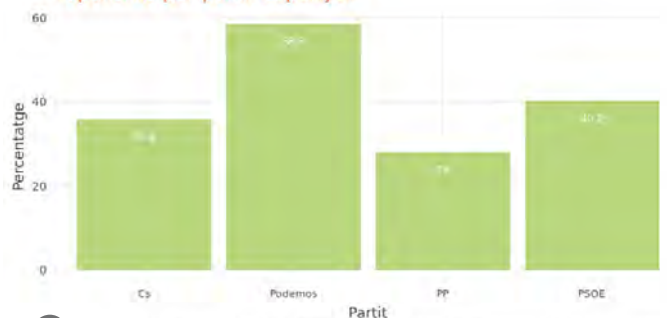
Ideologia per país (autoblocació)

2

Dades: Pew Research Center, <https://www.pewresearch.org/global/datasets/fall-2017-media-and-politics-in-western-europe-survey-data>
Gràfic: Joe Brice (@joethebrice), https://github.com/joethebrice/vilaweb/tree/master/analisis/pew_populism, www.vilaweb.cat

Populisme per partit espanyol

3

Dades: Pew Research Center, <https://www.pewresearch.org/global/datasets/fall-2017-media-and-politics-in-western-europe-survey-data>
Gràfic: Joe Brice (@joethebrice), https://github.com/joethebrice/vilaweb/tree/master/analisis/pew_populism, www.vilaweb.cat

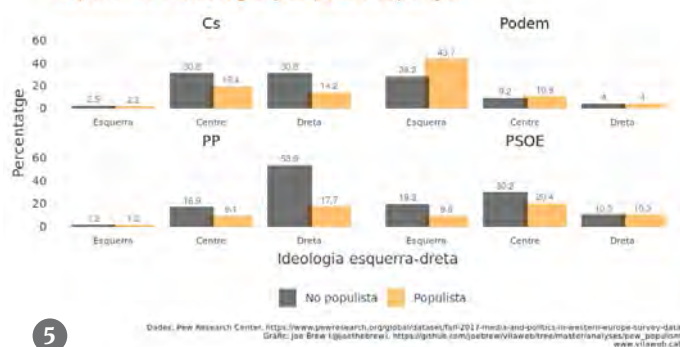
Percentatge que és 'populista' per ideologia

4

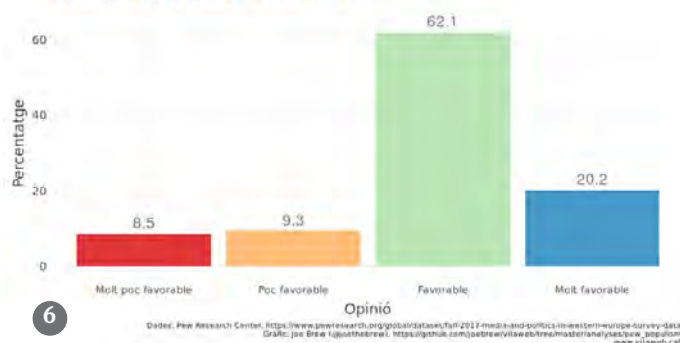
Dades: Pew Research Center, <https://www.pewresearch.org/global/datasets/fall-2017-media-and-politics-in-western-europe-survey-data>
Gràfic: Joe Brice (@joethebrice), https://github.com/joethebrice/vilaweb/tree/master/analisis/pew_populism, www.vilaweb.cat

Populisme i ideologia per partit espanyol

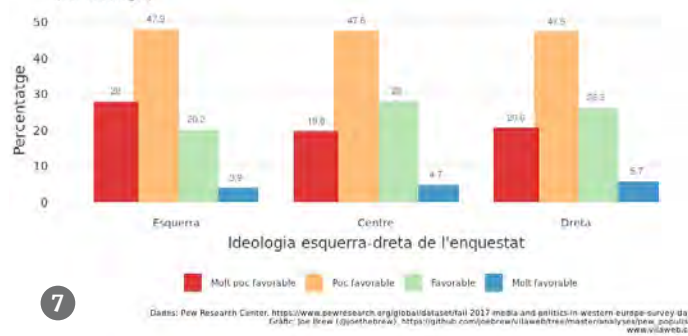

5

Opinió de Cs entre votants del PP

6

Opinió del PSOE entre votants d'altres partits
(Per ideologia)

7

partit (gràfic número 5), emergeixen algunes coses. La primera, el fet que Podem sigui acusat de partit 'populista' s'adequa en gran manera a les dades: més de la meitat dels seus votants encaixen a la definició de 'populista' segons el Pew. La segona, la concepció general que el PSOE és un partit de 'esquerres' no s'adequa a les dades: A la pregunta del Pew, menys del 30% de votants del PSOE se situen a l'esquerra política. Tercer, el màrqueting de Ciutadans com a partit 'de centre' també és contradit per les dades: gairebé la meitat dels seus votants s'ubiquen a la dreta política.

Així doncs, el PSOE no és tan d'esquerres?

No, el PSOE no és d'esquerres.

Les dades del Pew mostren que els votants del PSOE són majoritàriament de centre però que una petita minoria d'un de cada cinc és de dretes. Això es correspon amb la manera com veuen el PSOE els espanyols que no el voten. Deixeu-me explicar-ho...

Els votants d'esquerres generalment pensen positivament dels partits de l'esquerra, encara que no sigui el seu. I els votants de dretes, respecte dels altres partits de la dreta, també. Per exemple, els votants del PP, en gran manera, tenen un parer positiu de Ciutadans (gràfic número 6).

Però què passa quan mireu què pensen del PSOE els ciutadans que no el voten? Si el PSOE fos realment un partit de 'esquerres', esperaríem que els votants de l'esquerra en tinguessin opinions més favorables que no pas els de

la dreta. En canvi, veiem el cas contrari: la gent de l'esquerra té una opinió més desfavorable del PSOE que no pas la gent de la dreta! (Gràfic número 7).

Què passa amb Catalunya?

La mostra del Pew era massa petita per a fer inferències dels partits catalans. Per sort, hi ha bones dades disponibles sobre Catalunya en moltes d'aquestes mateixes qüestions. Els resultats d'aquesta anàlisi (el PSOE no té les característiques d'un partit de 'esquerres' malgrat dir-se'n) són congruents amb les dades dels votants a Catalunya en aquesta mateixa qüestió.

I quant al populisme, tot i que el nivell d'actituds polítiques segons la classificació del Pew és alta a l'estat espanyol, les característiques populistes són generalment baixes entre els independentistes catalans.

Conclusió

Els termes 'esquerra', 'dreta' i 'populista' es fan servir amb massa facilitat. Els dirigents del PSOE sovint empenen el terme 'esquerra' o 'progressista' per a descriure el seu partit, i 'populista' per a descriure els adversaris polítics. Però, si examinem les dades, veiem que aquesta narrativa és desconnectada de la realitat. El 40% dels votants del PSOE són 'populistes', un percentatge molt més alt que no pas la mitjana dels vuit països examinats pel Pew. I tant el PSOE com els seus votants no són pas d'esquerres segons els rànquings de favorabilitat per ideologia i segons l'autoubicació en l'escala ideològica. ■

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 22-26 de juliol

A close-up portrait of Manuel Cuyàs, a man with a grey beard and glasses, wearing a white shirt and a light-colored fedora hat. He is looking slightly to the side with a thoughtful expression.

Dijous 25. Manuel Cuyàs: 'Jordi Pujol i Soley no és cap lladre'

ALBERT SALAMÉ

Dimarts 23. Juan Guaidó: mig any de
presidència fictícia a Veneçuela

EP

Dilluns 22. Andorra, cinc anys després del
cas Pujol

EP

ANTONI CASTELLÀ

‘Rebutgem profundament de fer un nou referèndum’

Entrevista al diputat de Demòcrates, partit que ha presentat un nou full de ruta independentista

ALBERT SALAMÉ

ANDREU BARNILS

El partit Demòcrates va aprovar la setmana passada el seu full de ruta, titulat ‘La via unilateral per ser República independent’. El partit, que forma part del Grup Republicà del parlament juntament amb ERC i MES, hi defensa la insubmissió col·lectiva de la ciutadania i les institucions. És un full de ruta directe i sense contemplacions. VilaWeb ha anat al parlament per entrevistar el diputat de Demòcrates Antoni Castellà i aprofundir en aquest full de ruta. Però també per parlar del fenomen Primàries, que ells van impulsar, del model de la Diada i del paper del Consell de la República.

—Demòcrates acaba de presentar un full de ruta.

—Partim de la base que allò que legitima fer efectiva la República és el resultat del Primer d’Octubre. Aquell referèndum és vàlid, com ho és la proclamació del 27 (no defensada però proclamada) i fins i tot la ratificació de les eleccions del 21-D. Diem que l’única manera de fer efectiva la República és un procés d’insubmissió col·lectiva de la ciutadania i institucions. I en aquest sentit, marquem quatre punts molt clars. Primer, govern i parlament han d’aixecar la suspensió del dia 27. Segon, mobilitzacions sostingudes en el temps de la gent al carrer. Tercer: plans molt explícits del control del territori de punts estratègic i infraestructures. I quart, buscar, en termes de geopolítica, les complicitats necessàries per al reconeixement internacional. No diem que sigui ràpid ni fàcil. Perquè primer han de passar coses.

—Quines?

—La primera, que hi hagi una majoria al parlament disposada a recuperar el concepte unilateral de fer efectiva la República. Ara es constata que no hi és. Segon, implementar els canvis necessaris dins el govern autonòmic de la Generalitat per subsistir, quan arribi el moment del desbordament democràtic, defensant la República com

El mandat no és interpretable

L'independentisme té una oportunitat d'or de blocar les institucions

a mínim durant sis mesos. I tercer, i condició prèvia, és molt rellevant que tot això sigui una estratègia conjunta entre partits, associacions, ciutadania i institucions.

—Hi ha partits que diuen que hem d'implementar el mandat del Primer d'Octubre. I tot seguit, demanen un referèndum. No lliga.

—Nosaltres rebutgem profundament de fer un nou referèndum. Ho rebutgem des de la perspectiva que el parlament va aprovar la llei de referèndum, avalada des del punt de vista de la legislació internacional. Jo sóc membre d'aquest parlament. I me'l crec. El Primer d'Octubre és vigent, ens obliga, i sóc de l'opinió que les forces polítiques no podem interpretar les coses. El mandat no és interpretable.

—Quants diputats us acompanyarien en el vostre pla?

—La irresponsabilitat més gran que comet el moviment independentista és no posar sobre la taula cap proposta. Nosaltres proposem això, no pretenem que sigui l'única. I trobem a faltar-ne més.

—Potser no farem referèndum, però sí eleccions. Potser aleshores tindrem la majoria parlamentària necessària que ara no hi és.

—Les eleccions són un instrument. I d'això, se'n parla. Nosaltres diem que hi ha d'haver una majoria de diputats que estiguin disposats a exercir el mandat del Primer d'Octubre. Això podria ser ara. Si això no és així, és evident que l'única manera de fer-ho és amb unes eleccions. Però només acceptaríem unes eleccions amb aquest objectiu.

—Quina hauria de ser la reacció a la sentència?

—Com he dit, unes eleccions només tindrien sentit si les forces independentistes proposem quin és el nou full de ruta i se sotmet a votació. Si la reacció a la sentència són unes eleccions autonòmiques més, seria un frau a la ciutadania. La reacció a la sentència és

una qüestió molt delicada. Hem de separar la reacció del full de ruta. La reacció ha de ser unitària, dura. Hem de poder jugar amb la insubmissió. Hem de poder jugar amb el procés internacional. Però deslligat de la manera com hem de fer efectiva la República.

—Escoltant-vos, em demano: què hi feu, a ERC?

—La resposta és que no hi sóc, a ERC. El grup parlamentari es diu Grup Republicà, i hi ha ERC, Demòcrates, MES i independents. Demòcrates és un partit sobirà, aquí dins. També us dic que va ser un bon acord, i actuem de facto com a subgrup. I votem coses diferents. Per exemple, la primera votació diferenciada va ser una proposta de resolució que preveia i avalava la via bilateral de referèndum pactat. Nosaltres vam dir que no.

—Què opineu del govern Pedro Sánchez? Veieu bé l'abstenció o el vot a favor?

—No té cap sentit avalar la investidura d'un govern espanyol. Tant me fa si és Sánchez o algú altre. No és un moment normal. Res no és normal. Nosaltres vam decidir de no concórrer a les eleccions a Madrid. L'únic sentit que hi vèiem era blocar les institucions. L'independentisme té una oportunitat d'or de blocar les institucions. Això crec.

—Diada amb samarretes o per a tallar la frontera?

—Començo amb les samarretes. Hi ha hagut polèmica. I és injust. La gent hauria de saber que les samarretes no són cap *performance*. Són el finançament bàsic de l'ANC. Com paga l'ANC les accions internacionals? Amb quotes dels socis? Bàsicament, amb allò que es treu de les samarretes. I això li dona independència. La samarreta no és una samarreta, és finançament. Respecte a les fronteres i els aeroports: en dis-crepo. I ho dic en coherència amb el full de ruta. Ocupar les infraestructures es fa quan es fa. Entre la *performance* d'una manifestació i la *performance*

d'anem a l'aeroport, doncs a l'aeroport no. Perquè el dia que vas a l'aeroport és per ocupar-lo, no per fer-ho veure. Seria contraproductiu. Per mi, l'Onze de Setembre no és això. L'Onze de Setembre té la virtut d'internacionalitzar el procés. La manca no és per una manifestació. És per la manca de full de ruta.

—**Escoltant-vos recordo el 'De la llei a la llei, i no es podrà permetre de pegar iaies'.** Tot això, cau, veig. El risc no és zero. Ja es pot dir.

—Intento verbalitzar idees, amb tot el risc que implica, perquè al final estem tots fiscalitzats. Però se'ns ha de poder entendre. El procés de secessió amb un estat com l'espanyol ve per trencament. Per un procés de desobediència col·lectiva de ciutadania i d'institucions. I això vol dir el trencament total. La responsabilitat si algú provoca la violència no la té qui la pateix. La té qui l'exerceix. Però jo estic convençut que el límit de la violència el tenim el Primer d'Octubre. Per què es van aturar? Perquè en el marc de la Unió Europea no es van poder permetre més. El procés d'independència és assumir risc i saber que tindrà costos. És clar que sí. Però el límit el vam veure el Primer d'Octubre. Jo considero que poden mobilitzar policies. Però no un estat de guerra. De fet, el moviment de tropes l'ha d'autoritzar l'OTAN.

—**Aquest punt més insurreccional l'ha de fer l'ANC? O una eina nova?**

—És aquí on no hem de verbalitzar. D'instruments, en tenim molts. No saltres fem públic un full de ruta. Si l'acord és fer-ho cap aquí, aleshores sóc de l'opinió de menys conferència de premsa i més fer.

—**Els resultats de les Primàries no van ser bons. Demòcrates n'ereu impulsors.**

—Discutible. Cinquanta regidors, set alcaldes i uns 50.000 vots. Ni PP ni Ciutadans tenen aquests resultats. L'experiència és molt potent al territori.

—**A Barcelona, no tant.**

—Els resultats són 30.000 vots. No és menyspreable. L'experiència de Primàries no és un final. És un començament.

—**Començament cap al parlament?**

—Podria ser-ho perfectament, segons Demòcrates, si ens porta a la majoria necessària per a fer efectiva la República. I no per a altres objectius.

—**Crítiques a l'ANC. Per què s'hi posa, amb les Primàries?**

—L'han criticat els partits *establishment*.

—**Dins l'ANC també hi ha hagut crítiques.**

—És que els partits *establishment* són dins l'Assemblea. Parlem clar.

—**Com valoreu el govern Torra?**

—Govern complicat, com els de coalició. Una de les coses positives és la gestió del dia a dia. La part negativa és que en tant que les formacions del govern no estableixen un full de ruta, és difícil saber quin paper té un govern autonòmic. Amb el full de ruta clar, el govern autonòmic té sentit. Com que això no passa, el govern és en un atzucac.

—**Quin paper hi fa Waterloo?**

—Crec que fan un paper estratègic molt rellevant en termes de la internacionalització del procés. El seu paper és molt essencial en la lluita jurídica i política internacional. Un dels drames que podríem tenir és l'apagada informativa.

—**I el Consell per la República?**

—Hi ha un moviment que ve de baix a dalt, no de dalt a baix. I crec que és positiu. El debat que tenim pendent és el paper del consell. Prioritats de la internacionalització, coordinació de les defenses i una tercera pota: marcar el full de ruta. Ens vam imposar aquest darrer. Un full de ruta. I ara això passa a ser principal. El sentit més important que ha de tenir el govern a l'exili és marcar el full de ruta polític per a fer efectiu el mandat del Primer d'Octubre. ■

La responsabilitat si algú provoca la violència no la té qui la pateix. La té qui l'exerceix

L'experiència de Primàries no és un final. És un començament

JOAN OLLER

‘Treballarem perquè tornin fins a l’últim euro al Palau’

Deu anys després de l’espoliació del Palau de la Música, el director general de la institució fa balanç del passat i el futur de l’Orfeó Català

ALBERT SALAMÉ

TXELL PARTAL

El 23 de juliol de 2009, els Mossos d'Esquadra van entrar al Palau de la Música per buscar informació sobre una possible espoliació. Aquell dia tot va canviar. Fèlix Millet era destituït com a president de l'Orfeó Català i es destapava un dels casos de corrupció més importants del país. Deu anys després, analitzem els fets amb l'actual director general del Palau de la Música Catalana, Joan Oller, qui fa balanç del

cas i valora els deu anys de presidència de Mariona Carulla.

‘Han passat deu anys i encara espere sentència ferma’, critica Oller, i diu que aquests últims anys la direcció del Palau de la Música ha hagut de compaginar la feina de bomber, apagant tots els focs del cas Millet, amb la construcció d'un nou projecte. L'actual director general de la institució mira al futur amb il·lusió. Afrontant nous objectius,

com la internacionalització de l'Orfeó i l'arribada del Palau digital. ‘L'espoliació s'ha convertit en una oportunitat per a renéixer’, sentència.

—Al Palau s'ha fet net?

—Sí, crec que sí.

—Com?

—Hem fet net en diferents dimensions. Per una banda, cal mirar on eren els ob-

*Ja han passat
deu anys i encara
esperem sentència
ferma*

*Cal fer conviure la
tasca de bomber,
d'anar apagant
focs, amb la feina
d'arquitectura, de fer
un nou projecte*

jectius abans i on són ara. Aquests anys, s'ha posat la centralitat del projecte en els cors. Ara la prioritat és l'Orfeó. Es pot explicar molt bé en xifres, perquè se n'ha duplicat el pressupost. Un altre punt clau per a fer net ha estat el fet que s'ha unificat tot en una sola entitat, la fundació. Ara hi ha un únic pressupost o conveni laboral. És un dels punts més importants per a evitar que torni a passar, però això no és suficient. També hem canviat la forma de prendre decisions. Ara ja no són ni presidencialistes ni personalistes. Es treballa amb el consens. Els cantaires, mecenes i socis tenen membres actius al patronat i totes les grans decisions requereix funcionar amb consens, per voluntat però també perquè així ho conclou la nova reglamentació.

—I econòmicament?

—Això està pendent. La sentència provisional, a l'espera de la definitiva, xifra l'espoliació en vint-i-tres milions d'euros. D'aquests, només n'han retornat sis. Però treballarem perquè es retorni fins a l'últim euro. No serà fàcil. Cal esperar que hi hagi la sentència ferma, llavors haurem d'anar a l'execució de la sentència. Caldrà veure tots els béns que hi ha embargats, saber quin valor tenen i posar-los a la venda. És un procés que sembla que no s'hagi d'acabar mai, però arribarem al final.

—Ha estat massa llarg?

—Molt. No hi havia cap precedent d'un cas com aquest i, per tant, no el podem comparar amb cap altre ni saber si podia ser més curt. Però la justícia d'aquest país no es caracteritza pas per la seva rapidesa. Ha estat una instrucció molt lenta, però també cal tenir en compte que el cas era de molta complexitat. Ara ja han passat deu anys i encara esperem sentència ferma.

—Aquest procés tan llarg ha complicat de passar pàgina?

—Aquests anys hem viscut en mons paral·lels. En Joan Llinares va fer una feina excel·lent quan va entrar al Palau. Va investigar i va posar davant del jutge

totes les proves. La meua arribada el 2011 havia de ser diferent. Jo tenia la missió de parlar del Palau del futur, de construir una proposta il·lusionant. Però és clar, constantment conviuen dues realitats. Per una banda, hi ha el judici i per l'altra, els projectes de futur. Saber fer-los conviure és una de les coses més interessants d'aquest període. Cal fer conviure la tasca de bomber, d'anar apagant focs, amb la feina d'arquitectura, de fer un nou projecte.

—Quin paper han tingut els cantaires i treballadors en tot això?

—Si el Palau ha pogut fer net des del punt de vista moral és perquè la gent té ganes que li vagi bé. Els cantaires, músics i treballadors volen sentir-se orgullosos del Palau de la Música. Tothom hi col·labora, tothom hi juga a favor. Es parla del que es diu o del judici, però en paral·lel sempre hi ha hagut concerts, activitats, que han fet que mai es deixés de parlar de la música.

—I tot allò pot tornar a passar?

—Treballem perquè no.

—Què s'ha fet?

—Ha estat molt important recuperar la centralitat del cor. Però s'han fet moltes més coses. Durant un temps, el soci de l'auditoria sempre ens feia la broma que no es mirava cap altra institució tan a fons. Després del que ha passat, hem de ser exemplars.

—Però això és ara, amb aquesta junta. S'han creat els mecanismes necessaris perquè no torni a passar d'aquí a un temps, quan la gent abaixi la guàrdia?

—S'han creat comissions per a tenir-ho controlat. Hi ha una comissió de comptes que fa un seguiment molt proper de tota l'activitat econòmica. S'han canviat normatives importants. Per exemple, ara ja no es pot funcionar només amb una signatura. Hi ha d'haver la signatura de la presidenta, del director i del departament. I no només en la qüestió dels pagaments, també hem introduït aquesta metodologia en el desenvolupament

El mecanisme de la bústia de denúncia garanteix que qui vegi una cosa estranya ho pugui denunciar

ALBERT SALAMÉ

pament de contractes i amb les coses que s'han de portar al patronat. Perquè passés una altra situació com la de Millet i Montull, hi hauria d'haver una gran complicitat entre molta gent. I això sembla impossible.

—Però Millet tampoc no ho va fer sol...

—És veritat, tenia uns còmplices. Però quan proposes una cosa d'aquestes no pot haver-hi una xarxa infinita, al final s'escapa per algun lloc. A més, aquest no és l'únic element que hem canviat. També hem volgut ser exigents i crear una comissió de bones pràctiques. Hem creat tot de mecanismes, des de la bústia de denúncies anònimes fins a posar en coneixement de tots els treballadors i membres de la junta les coses que podrien entrar en risc de frau. Hem fet un mapa de riscos per analitzar on podia passar. No tenim detectat cap frau, però constantment analitzem com en som, de lluny o de prop, que es pugui cometre. Tot això són mesures, algunes normatives i unes altres d'acció, que ens fan pensar que no hauria de repetir-se.

—Per tant, ha aportat també coses positives...

—En definitiva, tot el que ha passat ha estat també una oportunitat per a establir un model de gestió diferent, que probablement serà el que seguiran altres institucions. D'alguna manera, ens ha portat a aquesta necessitat de consens, de tenir en compte els grups que hi participen, de dotar-se de mecanismes molt forts perquè això no torni a passar. Ens ha obligat a ser pioners en aquesta matèria. Hem hagut d'anar per davant, amb uns mecanismes que d'aquí a uns anys, n'estic convençut, la societat els reclamarà a tots els equipaments culturals.

—En el reportatge de TV3, la presidenta de l'Orfeó Català, Mariona Carulla, deia que la gent del patronat no es va creure la corrupció fins que van veure les factures. Ningú no en sospitava?

—Sí, així ho van explicar també al judici. Hi havia una aparença de normalitat. Hi havia uns comptes auditats que semblava que eren correctes...

—Però, per altra banda, hi havia cantaires i treballadors descontents amb la gestió...

—Sí, hi havia cantaires descontents amb la gestió. I alguns treballadors anaven més enllà i tenien sospites més en ferm. Però també hi havia por de denunciar-ho. En aquests moments, el mecanisme de la bústia de denúncia garanteix que qui vegi una cosa estranya ho pugui denunciar. Ara els treballadors saben que aquesta informació va a una empresa independent que pot analitzar-la i obrir-ne una investigació. Això aleshores era impossible.

—Com van aconseguir d'amagar les trames?

—Crec que va ser clau que la institució estigués dividida en tres entitats. Era importantíssim que hi hagués un consorci on només hi havia les administracions públiques, una fundació amb els mecenes i una associació amb els socis de l'Orfeó. Que fossin tres entitats separades feia que Millet i Montull poguessin jugar als trilers. Ara aquesta corrupció no la puc fer aquí, doncs la passo a una

altra entitat. Anaven jugant amb els diners. I tot plegat va fer que fallessin els mecanismes de control.

—**També va fallar la comunicació? Si els treballadors ho veien, com és que els mecenes i les administracions no?**

—Cadascuna d'aquestes entitats tenia les mesures de control diferenciades. No parlaven entre si. No hi havia un pressupost conjunt. De fet, no quadraven ni els anys. Perquè unes anaven de setembre a setembre i les altres de gener a gener. Era impossible de fer un pressupost consolidat en aquest context. Hi havia molts elements que fomentaven l'opacitat.

—**En aquella època éreu a l'Auditori de Barcelona. Teníeu relació amb Fèlix Millet?**

—Amb ell personalment no, però les dues entitats havien col·laborat moltes vegades. Quan l'OBC va tenir l'oportunitat de fer una ronda de concerts amb Alexander Nevsky de Prokófiev, la vam fer amb l'Orfeó Català. I quan el Palau va celebrar el seu centenari, hi va haver un concert del Cor de Cambra dirigit per Jesús López Cobos i l'OBC. Hi havia col·laboracions en l'àmbit artístic.

—**Formàveu part del circuit cultural de la ciutat. Allà hi havia sospites?**

—No sospitàvem de frau. Com a mínim, jo no. Però sí que podia haver-hi una discrepància amb el tipus de gestió que s'hi feia. Aquell 23 de juliol, jo vaig ser una de les persones sorpreses. És veritat que no havia analitzat mai els comptes a fons, però des de fora no en teníem sospites.

—**Durant la presidència de Millet, els cantaires criticaven que es posés més atenció en l'edifici que no pas en els cors o la música.**

—Això ha canviat. L'edifici és important. És un patrimoni que permet de generar molts recursos, i és un material impressionant per al prestigi, hi ha artistes que vénen només per l'edifici. La decisió

ALBERT SALAMÉ

boja d'encarregar el Palau de la Música a Domènech i Montaner va ser una genialitat. Dit això, la gràcia és la part viva: les persones i, especialment, la gent que hi canta. Per això, els hem posats al centre del que fem com a institució.

—**En aquests deu anys de presidència de Carulla han començat molts nous projectes. Quins destacaríeu?**

—Hem fet moltes coses. L'espoliació s'ha convertit en una oportunitat per a renèixer i obrir noves línies d'activitat que abans no existien. Més enllà de la centralitat coral i d'una nova programació, una de les línies de les quals em sento especialment orgullós és el projecte social Clavé XXI.

—**Què és Clavé XXI?**

—Els equipaments culturals, a part de ser excel·lents, han de ser educatius i socials. Han de contribuir a millorar la societat mitjançant mecanismes educatius. Nosaltres hem posat en marxa aquest projecte social que vol proveir

nens i nenes de professors de cant i de directors, tot donant-los l'oportunitat de cantar junts. Cantar en conjunt proveeix d'autoestima i fa créixer el sentiment de responsabilitat. Proveeix d'una sèrie de valors que després poden millorar les possibilitats de vida de les persones, continuïn cantant o no. Interactuar amb nens que, d'alguna manera, visquin situacions en què això no els sigui de fàcil accés ens va semblar interessant. Vam començar amb dos cors de trenta nens, com a projecte pilot, i ara són 2.000 nens i més de seixanta cors.

—**I pel que fa a la programació?**

—En aquest aspecte ha estat molt important la implementació de la figura del compositor resident. Són dues persones l'any, una de catalana i una altra d'internacional. Amb aquesta proposta volem ajudar a mostrar el millor de la composició que es fa a casa nostra, a la vegada que volem ensenyar aquí el millor que es fa al món. Però aquesta no ha estat l'única novetat, hem posat en

marxa el nou cicle Bach. Un projecte que ens fa molta il·lusió, perquè teníem la sospita que darrere la creació de l'Orfeo i el Palau de la Música, Lluís Millet tenia l'obsessió de fer les grans obres de Bach que no s'havien fet mai a Catalunya, ni a l'estat espanyol. Tot era una excusa per a poder fer les grans obres de Bach. I no ens hem quedat en això, sinó que també hem incrementat un cicle d'intèrprets catalans i un cicle de formacions corals, perquè malgrat que hi havia concerts, no estaven agrupats.

—I un dels canvis importants va ser la marxa de qui va ser director del cor de l'Orfeo Català durant divuit anys, Josep Vila.

—Sí, Vila va fer una molt bona feina dins l'Orfeo. I el gran repte era saber qui el podia succeir. Un dels nostres objectius era aconseguir la màxima qualitat del cor, però també volíem internacionalitzar-nos. Però la persona que vingués havia de tenir una vocació pels cors amateurs. Pots buscar un director molt bo, però ha d'entendre que tu no busques professionalitzar els cors. Tot plegat ens va portar a trobar Simon Halsey, una aposta ambiciosa i innovadora.

—Quin balanç en feu?

—Molt positiu. I no tan sols per la internacionalització dels cors que ja havíem començat abans, i que sense dubte ens ajuda molt, sinó perquè Simon Halsey ha ajudat a crear una nova il·lusió dins la casa. Es pot comprovar en el fet que el traspàs de gent del Cor de Noies i del Cor Jove cap a l'Orfeo estava encallat, i això ha canviat. Ara cada any hi ha gent que passa al cor gran. I tot plegat ha fet que es pugui crear un sentiment d'equip entre l'Orfeo i l'Escola Coral. En Simon sempre diu que la cosa que li dóna més plaer és portar a terme projectes que involucrin tots els cors de la casa. Fa la broma de dir que sempre que el criden per dirigir un cor primer demana de crear una Escola Coral i un projecte social. En el nostre cas, ja ho tenia tot en marxa. Ara només calia treballar per millorar-lo.

—Tots aquests canvis han fet que millori la qualitat dels cors?

—Potser no sóc la persona més adient per dir-ho. Però quan dotes un cor de classes de cant i els proposes projectes motivadors amb els referents que tothom vol, aquest creix. També ha estat important la incorporació de gent jove formada a la casa. Aquest rejueniment aporta qualitat a l'Orfeo. Tots els cors van creixent, però sobretot l'Orfeo, que és on va a parar tota la gent formada a l'Escola Coral.

—I el futur? Què li espera, a l'Orfeo Català?

—El futur és esperançador i ple de projectes. Hem de continuar amb la internacionalització, fent rondes arreu i treballant amb grans directors.

—El futur també demana un Palau de la Música digitalitzat?

—Sí, ens fa molta il·lusió el projecte del Palau Digital, que vol crear continguts dins aquest món que fins ara desconexíem. En aquest projecte no oferirem concerts i prou, sinó també continguts específics per al format digital, que ens han de permetre d'acostar el cant coral i fer pedagogia de la música. Arribarà un dia que passarà més gent pel palau digital que pel palau físic.

—Parlem de substituir el palau físic?

—No, però el palau físic té una limitació d'espai òbvia; en canvi, l'altre ens permet d'arribar molt més lluny. Malgrat això, tenim clar que res no substituirà mai un concert en viu. Els anys seixanta hi havia qui deia que desapareixerien les orquestres. Asseguraven que els enregistraments i les discogràfiques eren de tanta qualitat que ja no caldria anar a un concert de música en viu. Cinquanta anys després, la realitat és una altra: les discogràfiques estan fetes miques, els enregistraments tenen moltes dificultats, però la música en directe continua ben viva. Res no la substituirà, però sí que és veritat que el Palau digital ens ofereix la possibilitat de contactar amb molta més gent. ■

Hem de continuar amb la internacionalització, fent rondes arreu i treballant amb grans directors

El Palau digital ens ofereix la possibilitat de contactar amb molta més gent.

MANUEL CUYÀS

‘Jordi Pujol i Soley no és cap lladre’

Entrevista al curador de les memòries del president, avui que fa cinc anys de la confessió de Pujol

ALBERT SALAMÉ

ANDREU BARNILS

Avui fa cinc anys de la confessió de Jordi Pujol. El 25 de juliol de 2014 es feia públic el document en què el president explicava que tenia diners no declarats a l'estranger. Aquella confessió va provocar un gran terrabastall polític, no tan sols a Convergència i Unió, el partit que va fundar Pujol, sinó a tot el país. Pujol, per bé o per mal, era referent. Per parlar-ne, VilaWeb ha entrevistat el periodista Manuel Cuyàs, l'home que va transcriure les memòries de Jordi Pujol en tres volums i, actualment, un dels homes més propers a Pujol. Cuyàs visita cada dues o tres setmanes el senyor Pujol, durant l'entrevista som testimonis que Pujol li truca. 'Jo aquest home l'estimo', diu Cuyàs, que tot i això és crític amb la manera com es va fer la confessió, i també amb la manera com va reacciona el país i el partit. Cuyàs rep VilaWeb a la rambla de Mataró, la seva ciutat natal.

—Quin balanç feu de Jordi Pujol?

—El balanç és positivíssim. Fa una obra extraordinària de govern. No hi havia res, abans. I s'havia de construir tot de nou. Penso que va més enllà d'una autonomia, perquè és un home que projecta el país a l'exterior. Participa en l'Europa de les Regions, i situa Catalunya al món. Ara Catalunya la coneix tothom. No és del tot nou. Gràcies a ell, ja la coneixien unes elits polítiques. Ell és l'home que va a veure Bush. Quan es retira, és una persona que comença a ser molt respectada, fins i tot pels seus adversaris. I aquest reconeixement li dura fins que fa la confessió desgraciada.

—Per què desgraciada?

—Perquè és inútil per a tothom. Primer per a ell, que no el salva. Als fills, també, perquè la majoria estan encausats. I el desprestigi de la família ha estat molt gros. I tampoc ha servit als rivals. Per què la seva confessió tampoc frena l'independentisme. De fet, la fa un 25 de juliol, i el següent Onze de Setembre hi ha una de les grans manifestacions de la

El balanç de Pujol és positivíssim

La confessió és inútil per a tothom

Diada. Si tot plegat va ser una operació d'estat, aquests serveis secrets també van fracassar, perquè no va servir de res. El procés va continuar. Per això dic que és desgraciada.

—Us he llegit en un article que la vostra tesi és que la confessió la fa, en el fons, per salvar la família.

—La meva tesi és aquesta, sí. Francesc Cabana i Maria Pujol, cunyat i germana de Pujol, diuen que la deixa no existeix. Que l'avi Florenci no va deixar diners a l'estranger. Pujol diu que sí, i que el seu pare els va deixar quan va veure que ell es dedicava a la política. No se'n fiava que acabés bé. Per això va deixar diners a fora per si havien de fugir. El seu cunyat diu que no. I ell diu que sí. I jo no us puc dir res. Ara, que hi havia objectivament uns diners a Andorra és evident, perquè hi eren. I ell ho confessa. Jo crec que ell se sent atrapat i espiat a Andorra. I llavors es veu obligat a confessar que hi ha diners, abans que l'estat espanyol ho faci. S'avança, jo diria, per protegir la família. La deixa són uns quants diners, menys dels que s'han trobat. Això s'ha fet treballar, diria jo.

—Com reacciona Jordi Pujol a l'impacte que genera?

—Jo penso que ell no s'esperava que les conseqüències fossin tan dures, essent un home tan reconegut i tan per sobre del bé i del mal. I que el país el perdonaria. I va quedar parat que fins i tot els seus l'abandonessin. I que es quedés sense serveis d'ex-president. Ara, això s'ha explicat malament. És ell qui diu a Artur Mas, treu-me de tot. Menys del despatx. Això no s'ho havia imaginat. Ara no tant, però arriba un moment que la gent l'insultava pel carrer.

—El veieu?

—Sí. El veig cada tres setmanes, un mes. I ens truquem.

—Per què el visiteu?

—Per fer-li companyia. Molta gent que li n'hauria de fer, no li'n fa. Jo l'estimo. És clar que l'estimo. Em va donar una

manifestació de confiança molt gran, encarregant-me les memòries. Jo és un home que estimo. No trobaria una altra paraula. L'aprecio? No, no. L'estimo. No sóc l'únic que hi va. Hi van amics, ex-consellers, espontanis. L'altre dia, un senyor en un poble em diu: com està, en Pujol? L'hauria d'anar a veure. Mira que ens va ajudar. Havia estat alcalde. I vostè no hi ha anat? Diu no. La gent no hi va, ni tan sols als qui va ajudar.

—I què fa, Pujol, ara que el veieu?

—És un home que escriu, pensa i rumia. Com ha fet sempre. I en aquest moment, quan ha caigut en desgràcia, continua produint obra. I és una pena que per aquesta animadversió que la gent li va mostrar, i la seva prudència excessiva de manifestar-se, pensant en les conseqüències que pot tenir, pensant en els fills, ell i la seva massa, no es coneguin aquests escrits. És una obra que parla de la culpa, de l'expiació, de la seva vida, de l'obra de govern i del procés. És una pena que, havent vist tota l'obra anterior, ara que és al final, no la faci a la llum, aquesta darrera. I que ens perdem aquests escrits i pensaments. Escriu a mà, en una lletra infernal, que com ell diu no s'entén ni ell mateix. Jo sí que l'entenc. També té una secretària que li passa a màquina.

—A màquina, li passa?

—Ell diu a màquina, perquè és antic, però és a ordinador. Un dia vaig enviar un SMS (jo també, Déu n'hi do) al seu fill Oriol. I l'endemà em diu: ja he vist el telegrama que vas enviar a l'Oriol. Ha! Un per l'altre.

—I per què parla de la culpa, als textos?

—Perquè és un home de fortes conviccions cristianes. De molt jove, fins i tot, va tenir moments de rampell místic. Té molt interioritzat el pecat, la culpa, la confessió. Ell, en realitat, això ara ho veu com una penitència que fa després de la confessió. Però jo penso que la penitència és excessiva. I que la gent de Catalunya també ha estat excessivament rigorosa amb ell. Massa rigorosa. Ell no

*Pujol no s'esperava
que les conseqüències
fossin tan dures*

ALBERT SALAMÉ

és corrupte. Ell sempre ho diu: jo no m'he embutxacat res. Ni diners, ni res de res. Doncs a ell el van expulsar del partit, el van donar de baixa, i això és perquè Pujol, a més de polític, és un moralista. Anava pel món donant lliçons de moral i renyant la gent. Això ha d'anar d'aquesta manera. Un moralista. I quan ell treu un comunicat sobre diners amagats i no confessats, la gent pensa: i aquest és el qui es pensava que donava lliçons? Rajoy no en va donar mai, de lliçons. I Felipe González no en donava. Però és que, a més, aquest és un país molt purità. I molt influït per la moral. I així anem.

—**Ell també està influït per la moral?**

—Ell és la persona de l'ara no toca, però també és la persona de l'ara toca. Per exemple, quan li vaig demanar com va portar la presó de Saragossa, deia: ara toca ser a la presó. I ara toca ser banquer. I ara toca ser polític. I ara toca estar tancat al despatx de Calàbria. Tancat allà en aquell espai, que comparat amb el del passeig de Gràcia... La seva secretària actual diu que el seu disgust fort no va ser que li traguessin el Molt Honorable, ni el sou, ni res. El disgust fort és que li traguessin aquest despatx.

Hi feia i desfeia. Tenia salons i podia fer allò de fer esperar. Perquè allà era el rei del despatx. Però en aquest altre... Ara, el que li sap més greu de tot és que el seu partit hagi desaparegut. Que Convergència hagi desaparegut. És la seva obra destrossada. I com que veu que és, en part, culpa seva... Quan Mas va dir 's'ha acabat'. I jo em pregunto, per què van fer-ho? El PSOE ha canviat de nom? I el PP? Per què Convergència havia de canviar de nom? I ara s'ha atomitzat. Això a ell l'entristeix moltíssim. Per tant, és crític amb l'atomització de l'espai, sí.

—**Està àgil de cap?**

—Ho està. Els qui no el deixen parlar són els advocats, els fills, i tot això. Per què ell se'n mor de ganes.

—**En un article, éreu crític amb un advocat dels fills.**

—Pujol sempre havia dit que li sabia greu no haver-se dedicat a la família per culpa de la política. I l'avocat es va aprofitar d'aquest punt fluix. Digui que és vostè, o l'avi. I així els fills queden exonerats. Però ja us dic, no ha servit de res, perquè els fills també han quedat tocats.

—Ell s'agafa a una amnistia. I fa públic que té els diners fora agafant-se a una amnistia legal. És el més bèstia de tot. Els diners són legals, al final.

—Però això és igual, en aquest país purità que som nosaltres. Ell considera que això l'ha afectat i és un esguerro dins la seva vida. Diu que és com un tapís de l'edat mitjana, amb els colors i fils de seda, anar cosint, i hi ha un moment que el fil s'enreda i queda un defecte. Un esguerro. I es pensen que no es veurà. I es veu, es veu. I és allà. Aquests escrits en què parla de l'esguerro, seria molt bo que els divulgues perquè és el sentiment de culpa d'una persona de primer ordre. No parlem de cap xitxarel·lo. És un intel·lectual de primera.

—**Ell què en pensa, del moment actual?**

—Com a bon analista, patriota i aquestes coses, la situació actual no la pot veure bé. La veu amb un ull crític. Tant pels uns com pels altres. Això no s'ha conduït bé tant pels uns com pels altres. I no em feu dir més. Que no ho és, de crítica, la gent?

—**Molts independentistes recorden que Pujol els esbrancava.**

—Ell sempre va dir que no ho era.

—En canvi, va fer uns escrits a La Vanguardia en què feia un gir.

—Perquè ell és molt fidel a la gent. I ell va optar per Artur Mas. I és en Mas qui fa el pas independentista. I ell no podia abandonar en Mas. Això ho ha dit sempre. Però tu entrevistaves en Cuyàs, no en Pujol. Cuyàs, curador de les memòries. No pas biògraf.

—Per què no biògraf?

—Un biògraf és algú que investiga, busca fonts i fonts escrites. I si el personatge és viu, el busca. Però jo no vaig fer això. Jo vaig transcriure unes memòries. Ell opta per mi perquè era incontaminat. Jo no l'havia seguit i era una mica fora. I com que sóc del Maresme i li vaig insistir que les fes, les memòries, doncs hi pensa. Però les memòries és com si les hagués escrites ell. I la gent recorda, o no recorda, el que li dona la gana.

—I no us sap greu que no sortís aquest detall dels diners a les memòries?

—A mi, no. Suposem que el tema hagués sortit a la conversa que vam tenir per fer el llibre. I que m'hagués dit: sí, tenia diners fora, però això no ho posarem. Les memòries són seves, i posa el que vol. Jo el que dic als companys periodistes que feia vint anys que el seguien és per què no ho van preguntar ells.

—A mi no em roba Espanya, a mi em roben Millet i Pujol. Què en penseu, d'aquesta frase de Rufián?

—A mi em sembla una frase totalment desafortunada. Hi ha molts lladres als quals es podia haver referit, i no a Pujol. Perquè en Pujol no és cap lladre. Jordi Pujol i Soley no és cap lladre. I la seva trajectòria invalida aquest comentari. I a Banca Catalana posava diners de la butxaca.

—I els fills, i la dona?

—Jo dels fills no en parlo. I de la dona, tampoc. Jo només parlo d'ell. I dels fills només conec l'Oriol, que era parlamentari. I la Marta, que vaig entrevistar al llibre *Vint i Jordi*

Pujol. Ella hi va sortir. I va ser important.

—Per què?

—Perquè aquella entrevista va emocionar molt en Pujol. Perquè són una família una mica freda. De poc comunicar. La Marta Pujol m'ho deia: a casa, el pare és més aviat silenciós. I quan el vaig a veure en actes, fent discursos penso ai carai, sí que saps coses. I jo penso que en Pujol va conèixer la filla, també, amb l'entrevista. Aquí és quan em va agafar confiança per a fer les memòries.

—Ell se sent culpable, dieu. I orgullós?

—De l'obra feta. De TV3, els Mossos, la xarxa hospitalària. De les carreteres. L'altre dia, va anar d'excursió amb un autocar amb tota la família per la Catalunya de poblet, i em va dir: vaig anar a un poble i vaig veure una placa que deia 'carrer inaugurat per Jordi Pujol', no l'han tret, la placa!

—Crític, amb Pujol?

—Errors polítics, és clar que en va tenir. I egocèntric, també ho és. Però és una persona que amb mi s'ha portat extraordinàriament bé. Personalment, cap queixa en el meu cas.

—Tot i egocèntric, Pujol sempre parlava de Guti.

—Adoració total. El va plorar molt, quan es va morir. Guti és del PSUC, i ell el partit que respecta és el PSUC. Perquè el PSUC va saber integrar. L'eslògan de 'És català qui viu i treballa a Catalunya' és PSUC. 'Catalunya un sol poble', PSUC.

—De Puigdemont, què n'opina?

—Li sap greu la situació, l'entén, però també hi veu errors. Com tots, no?

—L'acabaran perdonant a ell, i a la dona no tant. Mireu què us dic.

—Jo de la família, no en parlo. No sé si la paraula és perdonar o no perdonar, però aquí hi ha reconeixement a l'obra feta que s'ha de fer. Això és evident. Cal.

Pujol és un home a qui estimo

La gent de Catalunya ha estat excessivament rigorosa amb Pujol

DIEGO GÓMEZ

‘Compromís s’ha de convertir en un partit polític’

El batlle d'Alzira defensa el paper dels independents i demana que no totes les decisions hagin de passar per les executives del Bloc i d'Iniciativa

AJUNTAMENT D'ALZIRA

PERE MARTÍ

Diego Gómez (València, 1958) és el batlle d'Alzira per Compromís. Nascut al barri de la Malva-rosa de la ciutat de València al si d'una família d'immigrants, Gómez ha dedicat la major part de la vida a fer de mestre d'escola a la Ribera, primer a Carcaixent i després a Alzira. Durant vuit anys, va presidir l'associació Escola

Valenciana, i en acabat va entrar en política. A les eleccions municipals del 2011, va anar com a número 3 de la llista de Compromís per Alzira i va sortir com a regidor. De manera simbòlica, també va anar en les últimes posicions de la llista de Coalició Compromís a les eleccions a les Corts del 2011. El 2015, va presentar-se com a candidat a la batllia d'Alzira, en

unes eleccions en què Compromís va augmentar sis regidors i va esdevenir la primera opció d'esquerreres a la ciutat. Va ser elegit batlle amb el suport de PSPV i EU. Quatre anys després, ha revalidat la majoria i ha estat reelegit. Però poc després de les eleccions, s'ha enfrontat amb la direcció de Compromís pel paper que han de tenir en la coalició els indepen-

He fet aquest pas perquè Compromís supere l'estratificació familiar i esdevinga un projecte comú per a tots, que és molt necessari per al país

No he tingut cap resposta ni cap contacte amb la direcció de Compromís

dents que no pertanyen a cap dels partits que en formen part, que són el Bloc i Iniciativa-Verds. La crisi ha esclatat després de la dissolució de Gent de Compromís, que agrupava els independents.

—Per què us heu donat de baixa de Compromís?

—Jo no m'he donat de baixa de Compromís. Compromís tenia tres potes: el Bloc, Iniciativa-Verds i Gent per Compromís. En desaparèixer Gent per Compromís, em quede com un simpatitzant més, com a independent. Jo no vull entrar al Bloc ni a Iniciativa, però tinc unes responsabilitats institucionals. Sóc en la mateixa situació que Joan Ribó, alcalde de València. No renegue del projecte de Compromís. Al contrari. He fet aquest pas perquè Compromís supere l'estratificació familiar i esdevinga un projecte comú per a tots, que és molt necessari per al país.

—Què voleu dir amb 'estratificació familiar'?

—No pot ser que les decisions de Compromís hagen de passar per les executives de partit, sense tenir en compte les bases. Si cada militant és un vot, han de tenir en compte els de Compromís. Aquestes decisions estaven reglamentades en el document de bases fundacional de Compromís del 2011 amb la creació del Consell General de Compromís, del qual encara sóc el president. Les decisions es continuen prenent des de dalt, amb l'objectiu de repartir-se les quotes de poder entre els partits.

—L'espurna que us va empènyer a prendre aquesta decisió van ser les declaracions de Joan Ribó menyspreant el paper de Gent de Compromís?

—No. Jo tenc bona relació amb Ribó. La gota que ha fet vessar el got ha estat la qüestió de l'elecció dels representants de la Ribera a la diputació. De la nit al dia ens assabentem que els representants de la circumscripció de la Ribera, després de repartir-se-la els partits, corresponien al Bloc. Només els militants del Bloc podien votar els representants a la diputació, això deixava fora l'alcalde

d'Alfàs, el regidor d'Algemesí, l'alcalde d'Alzira, en el meu cas, i altres regidors. Aquesta no és manera de fer les coses.

—Però aquesta dinàmica és nova o ha passat sempre a Compromís?

—Jo crec que no s'ha sabut resoldre la presència dels independents de Compromís, que som vora 900 persones. Els partits fundacionals de Compromís no han entès el paper dels independents. I s'ha pres la decisió d'apartar les consultes al Consell General per passar a consultes telemàtiques a la militància. Hem de construir un partit que es diga Compromís, que defense els interessos dels valencians, que serveixi de mur de contenció contra l'avanç de l'extrema dreta, que treballi per les persones i lluiti contra el canvi climàtic.

—Defenseu refundar Compromís?

—No és tant una refundació com dotar-lo d'estructures de partit, per treballar i analitzar, per exemple, el darrer cicle electoral. Encara no hi ha hagut una reflexió per a analitzar per què ens hem quedat amb un diputat al congrés, per què hem perdut la representació a Europa, per què ens han trontollat governs municipals, per què tenim menys projecció en el govern del Botànic, què passa a Castelló o a Alacant... Tot això s'ha d'anar analitzant, treballant.

—Sou crític amb el segon govern del Botànic?

—No, jo crec que no podíem perdre l'oportunitat de continuar treballant, continuar gestionant i continuar impulsant les polítiques del primer Botànic. És molt important, però mentre treballem no hem de perdre l'horitzó per a un futur polític distint per a Compromís i per als valencians.

—Heu rebut resposta de la direcció a tots aquests interrogants?

—No he tingut cap resposta ni cap contacte amb la direcció de Compromís. Sí que hi ha hagut persones que s'han posat en contacte amb mi, però cap de la direcció. ■

El cor de l'Orfeó Català. ACN

Quan l'Orfeó Català es va rebel·lar contra Millet i Montull

10 anys del cas Palau Us expliquem què hi ha més enllà de la corrupció en la presidència de Fèlix Millet a l'Orfeó Català

TXELL PARTAL

Era el 2004 quan Fèlix Millet i Jordi Montull van fer saber als directors de l'Escola Coral de l'Orfeó Català que no la podien mantenir. Calia tancar els cors infantils i el Cor de Noies. Mantindrien únicament un Cor Jove transformat. No hi havia diners, assegurava la direcció. Deien que calia fer una reestructuració; si no, haurien d'acabar tancant l'Orfeó. Eren els anys en què Millet i Montull es van omplir les butxaques amb

més de dos milions d'euros. Però això no es va saber fins cinc anys després, el 2009, quan es va fer públic el gran escàndol de corrupció del Palau de la Música Catalana.

Des de feia temps, els treballadors de l'Escola Coral, l'organització que agrupa els cors infantils i juvenils de la casa, estaven en lluita. Reclamaven unes condicions laborals dignes com a treballadors de l'Orfeó Català, perquè durant la major part de la presidència de Millet cobraven en negre. No perquè ells volguessin, sinó perquè la institució funcionava així.

Des de feia temps, els treballadors de l'Escola Coral, l'organització que agrupa els cors infantils i juvenils de la casa, estaven en lluit

Després de lluitar molt, van canviar algunes coses. Van aconseguir de facturar la seva feina, però van continuar reclamant una relació laboral digna, amb contractes fixos. Volien consolidar el projecte de l'Escola Coral, però això incomodava la direcció.

Montull i Millet no estaven acostumats que ningú els portés la contrària. I qui ho feia en rebia conseqüències. Els treballadors del Palau de la Música Catalana vivien aleshores en un estat de vasallatge. Moltes famílies vivien de l'Orfeó. Eren molts els treballadors que tenien tots

El vitrall d'Antoni Rigalt és un dels trets més distintius de l'edifici del Palau de la Música. ALBERT SALAMÉ

els fills treballant-hi. I Millet i Montull jugaven amb això. Havien creat una estructura que feia que tothom els degués favors, d'alguna manera o una altra, i se n'aprofitaven. Els treballadors no podien negar-se a fer certs serveis perquè sabien que en depenia no tan sols la seva feina, sinó la de la seva gent. Potser per això també eren muts i cecs davant determinades activitats. Per entendre millor què passava: no tenien comitè d'empresa, al Palau, malgrat ser més d'un centenar de treballadors.

La direcció es va sorprendre quan la proposta de tancament de l'Escola Coral no va ser rebuda amb resignació i obediència, tal com ells havien previst. Hi va haver oposició des del primer moment. Els directors dels cors es van negar a acceptar la proposta de tancament i van lluitar fins

La direcció es va sorprendre quan la proposta de tancament de l'Escola Coral no va ser rebuda amb resignació i obediència, tal com ells havien previst

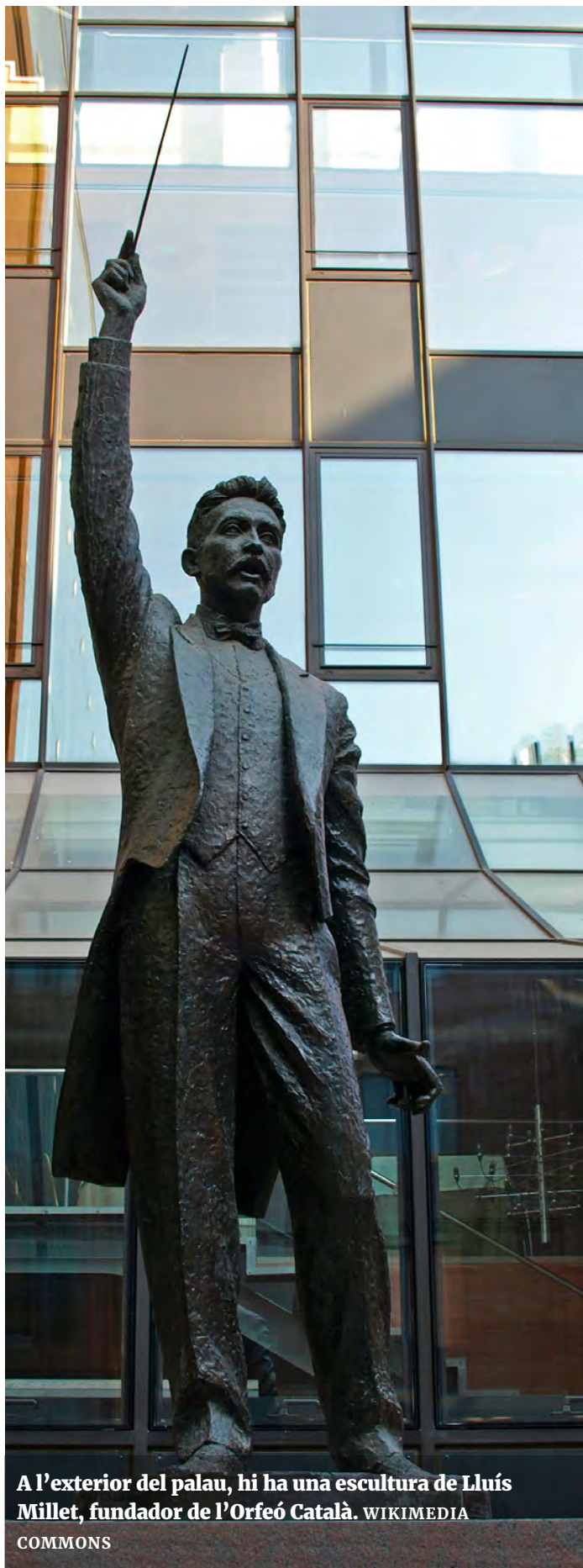
al final per aconseguir uns mínims, amb què evitaven la desaparició dels cors infantils i el de noies. De sobte, Millet i Montull es van trobar amb una gent que no tenia una actitud submissa per por de perdre la feina i que posava el projecte davant de tot. Un grup de professionals que es va unir als cantaires i les seves famílies per mantenir l'Escola Coral, malgrat totes les adversitats i amenaces.

El moment de més tensió va ser el 2005, quan hi va haver una reunió extraordinària al Petit Palau amb el claustre de professors, la direcció de l'entitat i els cantaires i les seves famílies. Una reunió que va servir per a demostrar a la direcció que l'Orfeó Català i el Palau de la Música no eren seus, sinó dels socis. I que, sense ells, tot plegat era molt més complicat. No és casual que a

partir d'aquell moment l'entitat fes els ulls grossos i ja no demanés a ningú de fer-se soci per cantar al cor.

Era més important l'edifici que el cor

Els cantaires d'aquella època tenien el sentiment que el bé més preuat per a la junta directiva era l'edifici del Palau de la Música, i que el cor era un complement i prou. Tal com el temps ha demostrat, no s'equivocaven pas. Millet i Montull estaven pendents de les obres, les inversions i les infraestructures, i alguns cantaires ja començaven a intuir que el cor era només l'excusa per a manegar els fils de l'entitat. Això es vivia com una traïció als principis de l'entitat, tenint en compte que el Palau de la Música va néixer com a seu de l'Orfeó Català, i no al revés. Va ser el cor, que va construir l'edifici.

A l'exterior del palau, hi ha una escultura de Lluís Millet, fundador de l'Orfeó Català. WIKIMEDIA COMMONS

En l'àmbit musical, els cantaires no tenien la sensació que hi hagués interès en el que es feia. No s'acostumava a veure Millet als concerts. L'únic al qual no fallava mai era el de Sant Esteve. I no era casual: s'emetia per TV3 i cada any l'entrevistaven. Però el cor no veia mai Millet. I quan el veien, se'l miraven amb recel. Per als cantaires, les seves paraules no eren creïbles. Cantar en un dels cors de l'Orfeó Català vol dir hores i hores d'assaigs i concerts. Són moltes alegries, per als cantaires, però també molt de sacrifici. Ho fan per estima a la música, a la institució. I esperaven un aliat, a la presidència de l'entitat. Però Millet no ho va ser mai.

L'Orfeó Català es planta

L'ambient es va anar enrarint tant que el 2006 el Cor de l'Orfeó Català va decidir de plantar-se. Feia un any que es preparaven per participar en un concert per a celebrar el centenari de l'Orfeó Català de Mèxic. Un projecte que es va anul·lar dos mesos abans de marxar al país llatinoamericà. Novament, la mateixa excusa: faltaven diners. Millet i Montull tornaven a insistir que el cor era deficitari. I els cantaires se'n van cansar. En un gest sense precedents, van decidir d'aturar la temporada de l'Orfeó. No es farien més concerts. Era gent a qui els encantava cantar, volien fer els concerts, però era l'única forma de protesta que els quedava. Feia més d'un any que es preparaven per a aquell viatge. La gent s'havia organitzat, havien demanat vacances per poder-hi assistir i, de cop, tot va caure.

Feia molt temps que el cor no tenia entre mans un projecte d'aquella envergadura i menys encara fora del país. Els cantaires s'hi havien afegit amb una gran il·lusió. Per això, van considerar que aquella anul·lació era una falta de respecte molt greu. I repetida, perquè uns anys abans, Millet ja havia anul·lat un viatge semblant.

Un malestar que era latent i que va fer que, quan el 23 de juliol de 2009, els Mossos d'Esquadra van entrar al Palau de la Música, cantaires i treballadors no se sorprendessin. En cap cas tenien proves de tot el que passava, però tothom sabia que les coses no es feien bé. Si Millet i Montull circulaven pel Palau com si tot fos de la seva propietat, l'edifici, els cors, els treballadors... Per què no havien de fer igual amb els diners?

Quan, poc després de la seva dimissió, Millet va voler culpar els cantaires, directors i músics de l'ús de diner negre a la institució, aquests es van revelar. Van decidir que no es podia continuar tacant la imatge de l'Orfeó Català. Ho van fer de la millor manera que sabien: cantant. Es van reunir a la porta del Palau de la Música per cantar 'El cant de la senyera', himne de l'Orfeó Català. Una manera de passar pàgina i tornar a posar l'Orfeó Català al centre dels cors i la seva gent.

Aquests actes de rebel·lia durant els últims anys de presidència de Millet no el van fer trontollar, però sí que van aturar la destrucció de l'epicentre de la institució, que eren, i són, els cors i la música.

Juan Guaidó: mig any de presidència fictícia a Veneçuela

Cop d'estat Sis mesos després de la seva autoproclamació, el president del parlament veneçolà no ha aconseguit de fer fora Nicolás Maduro del poder

Juan Guaidó, en el moment de proclamar-se president interí de Veneçuela. ACN

REDACCIÓ

Avui fa mig any, el 23 de gener, el president del parlament veneçolà, Juan Guaidó, va sorprendre el món dient que assumia formalment 'les competències de l'executiu nacional com a president encarregat de Veneçuela'. La fórmula insòlita de proclamar-se 'president encarregat' va provocar un conflicte diplomàtic quan diversos estats, començant pels Estats

Units, el van reconèixer com a president legítim d'un país, Veneçuela, que mig any després encara no pot governar.

En aquest temps, Guaidó ha explotat diverses situacions amb molta habilitat publicitària i fent creure que podia aconseguir el seu objectiu, però sempre s'ha quedat curt. Va semblar que ho podria aconseguir just després d'haver-se proclamat 'president encarregat', quan va provocar les manifestacions més multitudinàries dels darrers anys d'una oposició que

estava apagada i dividida. Un mes després, l'arribada de l'anomenat 'ajut humanitari' a les fronteres veneçolanes, un ajut promès directament a Guaidó, va semblar que el tornava a posar a prop del poder real. I, finalment, el 30 d'abril, va semblar que arribava el moment definitiu, quan Guaidó va anunciar una rebel·lió militar contra Nicolás Maduro, però no va arribar mai.

Vist amb la perspectiva dels sis mesos passats, la decisió del cap de l'Assem-

Guaidó i els seus incitadors van confiar massa en l'efecte de la pressió internacional i no van calcular prou bé l'efecte de la lleialtat de l'exèrcit

El fet de no aconseguir moure l'exèrcit ha estat el fracàs més gran de Guaidó. ACN

blea Nacional segurament va estar mal calculada. Guaidó i els seus incitadors van confiar massa en l'efecte de la pressió internacional i no van calcular prou bé l'efecte de la lleialtat de l'exèrcit al president Maduro. La marxa dels ambaixadors només és un gest simbòlic que no té més importància, però en canvi el suport dels soldats i dels comandants de l'exèrcit sí que en té. És el que assegura el control de Veneçuela, per més manifestacions i proclames que l'oposició vulgui fer. És veritat que el creixement de la tensió creada per l'autoproclamació de Guaidó va comportar algunes desercions sonades a l'exèrcit; la més important, la del general Christopher Figuera. Però, al cap i a la fi, les xifres més favorables a ell indiquen que

han desertat uns 1.500 soldats, dels 235.000 que hi ha en actiu al país.

El fet de no aconseguir moure l'exèrcit ha estat el fracàs més gran de Guaidó, però la reacció internacional a favor seu ha estat el seu èxit principal. I segurament això li ha permès d'evitar ser detingut durant mig any d'insurrecció pública. En aquests sis mesos, més de cinquanta estats l'han reconegut com a president interí de Veneçuela, un reconeixement que també li ha arribat d'institucions com l'Organització d'Estatos Americans (OEA), el Banc Llatinoamericà de Desenvolupament i el Parlament Europeu. Només aquests reconeixements poden explicar com és que l'autoproclamat president interí pot viatjar lliurement pel país mentre

Avui ningú no dubta que ell és el líder de tots els grups contraris al govern de Maduro, però això no ha estat suficient per a complir les promeses que va fer

que vint-i-dos diputats han perdut la immunitat parlamentària, deu han estat inhabilitats i hi ha presos per qüestions polítiques—les ONG els xifren entre cinc-cents i sis-cents.

Emparat en aquesta llibertat de moviments, Juan Guaidó ha aconseguit d'aplegar al seu voltant tota l'oposició,

tradicionalment molt fragmentada. Avui ningú no dubta que ell és el líder de tots els grups contraris al govern de Maduro, però això no ha estat suficient per a complir les promeses que va fer, fa mig any, de 'aturar la usurpació, crear un govern de transició i convocar eleccions lliures'.

D'alguna manera, per tot plegat, es pot dir que hi ha un empat tècnic difícil de resoldre. Tant, que ja hi ha negociacions a Barbados, amb la participació de Noruega, per a trobar una manera de fer marxa enrere tots plegats i posar fi a aquest sorprenent doble govern fictici que ha fet de Veneçuela un país insòlit, on una bona part de la població i cinquanta estats estrangers reconeixen un president que, tanmateix, no té cap poder. **U**

MANUEL DELGADO

‘El pitjor enemic de l’independentisme és la posició dels comuns’

Entrevista al professor i antropòleg sobre el moment polític actual

ALBERT SALAMÉ

ANDREU BARNILS

Manuel Delgado (1956) és antropòleg, professor a la Universitat de Barcelona (UB) i autor d'una vintena de llibres. Els seus centres d'interès són les diverses formes d'exclusió en marcs urbans, les representacions culturals i les noves formes de religiositat. El professor Delgado, a la vegada, és molt actiu políticament, i ha arribat a l'independentisme des del comunisme. En aquesta entrevista, el senyor Delgado analitza el delicat moment polític actual: de la investidura de Pedro Sánchez al paper dels comuns, passant per la reacció a la sentència i les noves revelacions sobre els atemptats de la Rambla el 17-A. Delgado va parlar amb VilaWeb dijous passat en una terrassa del centre de Barcelona, i va desplegar el seu habitual punt de vista intransferible.

— **Investir Pedro Sánchez. Bona idea o mala idea?**

— Pedro Sánchez és el policia bo. Si fossis a comissaria, demanaries que vingués el policia bo. És el que tenen per calmar-te i per fer-te veure que si col·labores una mica, encara ens en podem sortir. El policia bo et fa creure que si ets raonable i demostres voluntat de col·laborar, et deixaran de pegar. Però tampoc no t'ho asseguruen. I Pedro Sánchez és això. I alguns pensen que és millor tenir un Pedro Sánchez, que com a mínim fa veure que t'escolta, encara que no et faci cas, que no tenir Vox, PP o Ciutadans. Penso en ERC, però també en Bildu. Jo crec que, al capdavall, no canviarà res. En absolut. Perquè el PSOE és el partit del 155.

— **Però el 'trifachito' encara és pitjor.**

— Doncs molt bé. Si t'han de fotre una hòstia, què triaries, que te la donessin amb la mà tancada o amb la mà oberta? És una qüestió important: amb la mà tancada fa més mal. Amb la mà oberta, la bufetada és molt més humiliant. Jo trobo que sempre és millor que es plantegi el canvi en termes antagonistes. Hi ha un 155 brutal i un 155 compassiu. Amb el brutal, com a mínim, veus les coses, què pretenen, i tenen l'honestedat de no dissimular-ho.

*La sentència és
l'última oportunitat*

*Si no hi hagués
presos, no parlariem
d'aquest tema.
Hauria acabat tot*

—Per què el vostre partit de referència, **Comunistes**, ha acabat a ERC?

—Si la perspectiva era d'una República catalana, que canviés alguna cosa, deixar enrere la monarquia, és claríssim que l'àmbit i la nebulosa dels comuns estava inhabilitada per assolir aquest objectiu. No l'havia pretès mai. Ni al principi. Ara per ara, és claríssim que ERC és força més trencador i radical que Podem. És claríssim que Rufián és més vehement que Pablo Iglesias.

—Per què els comuns han acabat amb vots de Manuel Valls?

—No ha acabat així. Va començar així. No us enganyeu. Alguns vam tenir la convicció, potser no gaire entusiasta, que l'esfera dels comuns pogués permetre el reagrupament d'una esquerra derrotada i d'uns moviments socials desorientats. Però de seguida es va veure que ens trobàvem amb una mena d'ICV 2.0. I que tindria els mateixos defectes que tenien aquells que havien començat les retallades, per cert. Que és una cosa que la gent ja no recorda. Però és així.

—Això és positiu: els comuns ja no són al mig, i les coses queden més clares.

—Els comuns no van ser mai al mig. Era una ficció que els permetia d'aguantar el tipus fins que es trenqués la cosa, amb la marxa d'una part important del projecte, en aquest cas els comunistes. Aquesta mena d'equidistància, com passava amb el PSC, va acabar demostrant-se inviable.

—Eixamplar la base, com ho veieu?

—És de sentit comú. I és claríssim que tenen raó els qui pensen que la base ha de provenir de sectors de democràcia radical que ara per ara ocupen comuns. És el gran retret que es pot fer als comuns. Haver assumit el paper de tallafocs. El pitjor enemic de l'independentisme és la posició dels comuns, tan pusil·lànim, i tan profundament desmobilitzadora. Els comuns, en aquest àmbit, i tots els altres, han funcionat com un gran mecanisme de desactivació dels moviments socials.

—Quina hauria de ser la reacció a la sentència?

—Si quan arriba la sentència no hi ha una reacció que implica tornar allà on érem, al carrer, si aquesta oportunitat no s'aprofita, aleshores no podem esperar una altra cosa que un exercici infinit de paciència i resignació. És a dir: és l'última oportunitat. Si fan proclames, com sempre fan, i no hi ha una reacció que impliqui alterar el quadre, aleshores els presos es podriran a la presó i els polítics continuaran abocant la seva figura màrtir. La situació ideal seria que tornéssim a un quadre dramàtic com el 3 d'octubre. Gent al carrer en condicions de fer coses sorprenents. Però si no hi ha carrer, res. No sé si serem capaços de convocar una vaga general. I veuríem què acaben fent els comuns. Potser acabaran esperant instruccions de Manuel Valls. Ja vaig escriure a Facebook que seria el pregoner ideal d'enguany. És que no hi ha res més. Quan demanen què s'ha de fer, si una revolució republicana. Evidentment que sí. Ja es va començar a fer. Per què no va sortir? Per la repressió, però també per la pusil·lanimitat de polítics que van sentir vertigen per uns esdeveniments que no controlaven ni entenien.

—'Aquí hi haurà morts'. Això els va espantar.

—I què esperaven? Una revolució no és un foc de camp. La república només serà possible en la mesura que sigui conseqüència de la mobilització popular. I l'escenari ha de ser el carrer. I si algú té alguna altra perspectiva, que se n'oblidi.

—Xavier Diez deia: **comencem a fer una mica de por. Per la Diada ocupem l'aeroport, les fronteres, etc.**

—Evidentment. És que si aquestes persones han de ser condemnades per rebel·lió, haver-se rebel·lat de debò. Preu per preu... No hi ha una alternativa que no sigui retornar el protagonisme a qui el va tenir. Si esperem que els parlaments puguin resoldre res, ens equivoquem.

—**Waterloo. Puigdemont, Comín. Ponsatí. Com els valoreu?**

—No sóc a la seva pell. I no estic en condicions ètiques de jutjar ningú. Ara, des del punt de vista polític, què passaria si no hi

fossin? I si també fossin a la presó? Perquè si no hi hagués presos, no parlariem d'aquest tema. Hauria acabat tot. Hi ha una cosa evident. Ells són els seus ostatges. Estan segrestats, i són els seus. Però en certa manera, també són els nostres. Si hi ha alguna possibilitat que passi alguna cosa és per la indignació, l'escàndol que causa la seva situació. Com a mínim, que serveixi d'alguna cosa. Tot això continua pels presos. En certa manera l'independentisme els utilitza. I crec que és legítim.

—Sou professor de la UB. Com veieu els joves?

—Els estudiants no estan per llaços grocs, és curiós. Estan per una altra cosa. Però si quan fan una altra cosa la gent gran els renya... La imatge de gent d'ordre frenant. Els sembla una collonada, això dels llaços. Hi ha un sector independentista important entre els universitaris, i estic segur que es mobilitzaria més enllà dels llaços. I estarien disposats a qualsevol cosa que no fos tan solemne, però més eficients.

—La informació del diari Público sobre els atemptats 17-A eixampla la base?

—Pot alimentar les posicions que sostenen els comuns: sí, però no. El tweet de Pablo Iglesias, avergonyit d'un sistema polític al qual es vol incorporar amb entusiasme indescriptible. Però el problema és que la lluita per l'emancipació no ha aconseguit plaure alguns sectors perquè la Catalunya que els presenten no és la seva. Com ha quedat allò de Súmate? Per mi, aquesta era la idea. Baños, Rufián. L'independentisme xarni.

—I personalment, què us semblen les noves informacions sobre el 17-A?

—Que hi ha motius més que suficients per a demanar explicacions, als qui callen en l'àmbit de govern i a la premsa. Ara bé, jo no sé si són proves inequívokes, objectivables i definitives en què hi ha hagut concurs, per activa o per passiva, del CNI i de l'estat. Però la qüestió no és aquesta. A la vida no se'ns demana que siguem veritables, sinó versemblants. El fet bèstia és que creguem que poguéssim arribar a passar. D'una manera o d'una altra,

una part important d'aquesta societat, jo mateix, creu que podria ser que el CNI o el govern ho sabessin, i que formés part de l'operació Catalunya. No sé si va ser realment així. Però m'ho crec. I el fet que m'ho cregui ja de per si és significatiu.

—Per què no sortim al carrer?

—Perquè és com la corrupció: ho veiem normal. No hi ha res d'estrany que uns serveis secrets promocionin, protegeixin o facin possible un atemptat. Sembla que sigui la seva funció. 'Clavegueres de l'estat' no deixa de ser un pleonasme. Clavegueres de l'estat? L'estat és una claveguera. I quan surten aquestes coses, ens adverteix com funciona realment un estat. No motiva cap mobilització perquè ja se sabia, s'intuïa, s'endevinava.

—Paper de la CUP. Per què l'octubre del 2017 va desaparèixer tant, i fins ara?

—Perquè igual que els comuns, o Podem, van donar la perspectiva que podia haver-hi una altra cosa gràcies a la lluita política. És una cosa històrica. Què va fer que els comunistes renunciessin a la revolució a França, a Itàlia? Que es van convertir en un partit com qualsevol altre. Ha passat amb la CUP, amb Podem i amb els comuns.

—Hi vau tenir esperança, amb la CUP. I mireu, heu acabat a ERC.

—Perquè jo no sóc cap exemple a seguir. Jo sóc aquí per amistat i lleialtat. M'agradaria estar de tornada de tot i ser un intel·lectual? No em dona la gana. Jo sóc una persona insegura, i necessito estar equivocat en companyia. No pretendre mai ser un referent de ningú. Sóc als comunistes per lleialtat. Prefereixo equivocar-me amb altres que no tenir raó tot sol. Porto molt malament la solitud.

—Doneu-me esperança.

—Que un dia em llevi, agafi el diari i passi com a Gamonal. Revolta a Burgos. La meua esperança és en l'inesperat. De vegades passen coses. I sentir, un dia, que som com l'1-O o el 3-O, que érem una sola cosa. I que l'energia d'un passava a l'altre. Això va passar. No parlem d'una utopia. L'esperança és que torni a passar. ■

Als joves els sembla una collonada, això dels llaços

No parlem d'una utopia. L'esperança és que torni a passar

Andorra, cinc anys després del cas Pujol

Andorra Veus andorranes expliquen a VilaWeb què ha significat per al Principat l'esclat de l'afer i què més en falta saber

ANDRÉS G.-NANDÍN

El 25 de juliol de 2014 l'ex-president de la Generalitat Jordi Pujol va enviar als mitjans de comunicació un escrit en què explicava que el seu pare havia deixat diners a l'estranger –procedents d'activitats il·lícites durant el franquisme– a la dona i als fills per si mai la situació política es complicava i els calien. Uns diners que Pujol i la seva família no havien regularitzat mai amb la hisenda espanyola. La confessió va desfermar una tempesta judicial, política i social a Catalunya. Andorra no en va sortir indemne.

'A Andorra hi ha gent molt nerviosa.' Fou una frase que se sentia sovint a les redaccions dels mitjans andorrans aquells dies. Les alarmes es van encendre en molts despatxos i en algun consell d'administració: una part dels diners de la família Pujol eren al Principat. Dècades enrere s'havien dipositat a l'antiga Banca Reig, que més tard esdevindria Andbank. Per aquells comptes hi pas-

sarien milions de pessetes sense, *a priori*, al·larmar ni incomodar ningú. Ni a les Valls ni a l'estat espanyol.

Però el 2009 el Consell General va aprovar l'acord d'intercanvi de dades fiscals sota demanda amb tercers països i els bancs andorrans van sentir la necessitat de desfer-se dels clients que, per la seva exposició pública, podien tacar-los la reputació. 'És el nostre pecat original', reconeixia fa pocs anys una persona de l'entitat presidida per Manel Cerqueda. Andbank els va convidar a anar-se'n i el 2010 els Pujol van endur-se els diners –quatre milions d'euros– a Banca Privada d'Andorra (BPA). Allí s'hi van estar fins que, a començament de juliol del 2014, El Mundo publicava una suposada captura de pantalla de comptes que la família tenia al banc dels germans Ramon i Higinio Cierco. Fou la primera sacsejada, que aniria seguida de la carta de Pujol.

La fi del secret

Malgrat l'impacte polític, mediàtic i econòmic a Andorra, una font que aleshores tenia responsabilitats de go-

L'ex-president de la Generalitat, Jordi Pujol. EP

La confessió va desfermar una tempesta judicial, política i social a Catalunya. Andorra no en va sortir indemne

vern afirma a VilaWeb que, vist amb perspectiva, el cas s'ha sobredimensionat. 'Més enllà de Catalunya i Espanya, té molt poc impacte, per no dir gens.' Ho compara amb el sotrac internacional que vuit mesos després va causar l'esclat del cas BPA.

Ara, admet que el govern andorrà sí que va rebre amb preocupació l'afer Pujol: 'Vam veure que, més enllà de la qüestió fiscal, hi havia una dinàmica a l'estat veí que, sense tenir-hi res a veure, ens podia acabar afectant.' Així i tot, desmenteix cap interven-

Seu de la Banca Privada d'Andorra (BPA). EFE

Hi havia preocupació entre les elits econòmiques per si seguien casos similars d'algunes altres personalitats amb diners a Andorra

ció i que 'mai' hi hagués pressions d'alt nivell per part del govern espanyol de Mariano Rajoy perquè s'entreguessin dades de l'ex-president de la Generalitat.

També hi havia preocupació entre les elits econòmiques per si seguien casos similars d'algunes altres personalitats amb diners a Andorra; per si quelcom que era un risc que afectava la reputació acabaria posant el país en escac. En els entorns de poder econòmic i institucional, a més, hi havia el temor que Andorra amagués la informació i desfermés la fúria de l'estat espanyol –del qual encara avui s'és molt dependent. Però quan les autoritats de Madrid van requerir informació dels Pujol via comissió rogatòria, van lliurar-la d'acord amb

l'intercanvi d'informació que s'havia aprovat cinc anys enrere.

Precisament aquest fet és 'la marca principal' que ha deixat a Andorra el cas Pujol, explica un polític veterà encara en actiu: 'És la constatació de la fi real del secret bancari.' Assegura que va tenir un impacte molt gran per a molts petits evasors fiscals catalans que a Andorra hi tenien 15.000, 20.000 o 50.000 euros. I que pensaven que les Valls encara eren un refugi segur per als seus diners. 'Quan les autoritats van passar la informació a Espanya, molts van rebre l'evidència que el secret bancari s'havia acabat. Va ser caçar l'elefant alfa.' A més, el govern andorrà ja havia deixat clara la intenció d'acceptar l'inter-

canvi automàtic els anys a venir. Si algú com Pujol, a qui hom li presumia moralitat, havia estat enxampat, com no ho havien de ser ciutadans més modestos? Ara sí, hi hagué sortida de dipòsits per a acollir-se a l'amnistia fiscal del ministre espanyol Montoro.

El cost en la reputació

Tanmateix, possiblement se n'ha ressentit més la imatge del país que no pas els bancs. Les fonts consultades subratllen que no es va obrir cap gerra de Pandora ni hi va haver efecte contagi al sector financer. Perquè les entitats ja s'adaptaven al nou context de transparència i cooperació internacional que havia d'arribar els pròxims anys. El govern demòcrata d'Antoni Martí continuava les reformes dels dos governs anteriors per a obrir l'economia, tancar un marc fiscal homologable a la resta del món i instaurar la fi del secret bancari. Però la dimensió mediàtica del cas va distorsionar el procés i va minimitzar els esforços legislatius i executius per a espolsar-se l'etiqueta de paradís fiscal.

'Ens va descol·locar. Va ser una galleda d'aigua freda, una taca. Tot allò era transportar-nos a coses que s'havien fet en el passat, als anys noranta, i situar-les en el present, quan Andorra havia avançat molt aquests últims anys', es queixa a VilaWeb una persona amb responsabilitats institucionals les aquestes dues darreres legislatures. De fet, arran de tot plegat la classe política ha hagut de fer no pas pocs esforços per deixar clar als interlocutors internacionals –especial-

ment els espanyols— que el compromís d'Andorra amb els estàndards internacionals era irreversible.

No pensa igual l'ex-cap de govern Jaume Bartumeu. Deixa clar que la història d'Andorra no l'ha canviada ni el cas Pujol ni l'ex-president de la Generalitat. Afirmar que aleshores la imatge del país, 'després del retorn de la dreta al govern' ja era deteriorada. Insisteix que la fi del secret bancari se certificà el 2010: 'Nosaltres (els socialdemòcrates) vam ser un parèntesi del 2009 al 2011. Som nosaltres que vam treballar perquè es respectés la transparència en l'activitat financera. I alguns volien mantenir Andorra als anys seixanta del segle passat. 'Potser d'aquí, diu, els nervis.'

Vilipendiats però sense eines per a respondre

El deteriorament de la imatge d'Andorra ha anat lligat

intrínsecament a la pressió mediàtica, especialment de Catalunya i sobretot d'Espanya. 'Andorra va rebre molt. Ens van fotre d'hòsties fins al carnet d'identitat, que diuen els qui en tenen', exclama l'andorrà Albert Roig, ex-director de diversos mitjans a les Valls i ara periodista en excedència. Recorda la munió de televisions espanyoles que venien a cercar 'carnassa' i que assetjaven els periodistes locals perquè participessin en tertúlies.

Posa com a exemple el dia que la defensa dels Pujol a Andorra va presentar una denúncia per revelació de secret bancari. Els mitjans esperaven l'advocat, Jean Michel Rascagneres. Però qui va registrar el tràmit va ser una pobra treballadora del bufet; que va haver de fer-ho envoltada de càmeres, pocs minuts abans no es tanqués la seu judicial. Durant setmanes, el seu rostre es reproduiria en

carrusel en molts platós televisius per la manca d'imatges dels Pujol a Andorra.

Roig afirma que hi va haver una forta estupefacció en veure les pràctiques de determinats mitjans espanyols, com hi era considerada Andorra i com hi era vilipendiada com a estat. 'Durant aquell any el periodisme em va fer molta llàstima. Pensava que potser m'havia equivocat de professió', confessa. Creu que els mitjans andorrans, en general, no es van deixar endur per aquesta dinàmica roïna. Tanmateix, creu que els periodistes del país no van poder evitar de ser arrossegats 'pel soroll dels mitjans de baix' i no van ser capaços d'esmoreir-lo i fer surar la informació rellevant.

Explica que una de les raons és que els mitjans andorrans són sota molta pressió bancària. 'Subsisteixen gràcies als bancs.' També en l'època en què encara exercia, escl-

reix. 'És molt difícil de poder aconseguir tota la informació sobre la pràctica bancària si no és que el banc vol. Sempre ho he dit, i ja em perdonaran els companys: aquí gairebé no tenim periodisme d'investigació. Tenim periodisme de subvenció, de filtració. Fet a la carta, per dir-ho així.'

Té clar que, el 2019, encara és 'tot per a explicar'. Saber si allò que s'ha judicialitzat és cert; si el govern de Rajoy va coaccionar el de Martí i si la visita del president espanyol a Andorra tenia lligams amb el cas BPA, que va esclatar dos mesos després. 'A la vida hi ha casualitats, però, si un és malpensat, i crec que als periodistes ens toca, hi ha certes confluències que t'indiquen que alguna cosa hi havia', diu, contundent.

Andorra, víctima de l'Operació Catalunya

Si falta res per a saber, és per què el cas Pujol no s'ha pas tancat. Tampoc a Andorra. Avui dia Rascagneres, advocat de la família Pujol, té interposada una querella per revelació de secret bancari contra l'accionista majoritari de BPA, Higini Cierco, i el seu ex-conseller delegat, Joan Pau Miquel.

Al seu torn, els accionistes majoritaris del banc insisteixen que el cas Pujol és l'origen de la nota que el 10 de març de 2015 el FinCEN nord-americà va emetre contra l'entitat per presumpte emblanquiment i que en va causar la intervenció i la fallida posterior. Sostenen que va ser una represàlia de l'estat espanyol per no haver aconseguit les dades bancàries de la família Pujol que volia. De

Jordi Pujol, en una imatge d'arxiu. EFE

L'afer es va gestionar diplomàticament, però de manera discreta. Andorra no tenia –ni té– la força per a fer exigències grandiloqüents

Cinc anys després, a Andorra pocs discuteixen que el cas Pujol i les clavegueres de l'estat espanyol hi han fet víctimes. Falta esclarir si també hi han tingut col·laboradors

fet, l'estiu del 2016, Cierco va denunciar en seu judicial que el 2014 policies espanyols l'havien coaccionat perquè revelés dades bancàries dels Pujol i de dirigents independentistes. Uns fets que possiblement han esdevingut la icona de l'Operació Catalunya, que el govern del PP va bastir contra l'independentisme català mitjançant les clavegueres de l'estat espanyol.

Rascagneres diu a VilaWeb que la cronologia dels fets contradiu la tesi dels Cierco: la justícia espanyola ja disposava de les dades dels seus clients en el moment de la intervenció de BPA. I afirma que els accionistes majoritaris fan servir el cas Pujol com a 'excusa' d'uns altres fets que no tenen res a veure amb la investigació judicial de la família de l'ex-president.

De les paraules de Cierco es va deduir que Miquel havia lliurat els comptes a la policia espanyola el juny del 2014. La filtració possiblement fou l'origen de la informació periodística que va precipitar el cas. Tanmateix, en cas de ser certa, també posava en

relleu que la intel·ligència espanyola havia ingerit en un país tercer per vulnerar-ne el secret bancari. Alguns ho han denunciat com una violació de la sobirania andorrana i acusen el govern de Martí de passivitat davant Espanya, malgrat tenir indicis dels fets ja la primavera de 2015.

En canvi, Bartumeu, ex-cap de govern –i també advocat de la família Cierco entre el 2015 i el 2016 (en ple cas BPA)– afirma que no té 'cap evidència' que la policia espanyola actués a Andorra de manera il·lícita en el cas Pujol. Sí que en té, diu, en el cas BPA. Que el cap de govern Martí i els ministres Cinca i Saboya 'admetessin, toleressin, acceptessin i afavorissin que la policia o la Guàrdia Civil entrés a Andorra com a cal sotre i obrís arxius d'entitats bancàries sí que és un atemptat contra la sobirania d'Andorra. És l'agenollament de determinats polítics andorrans davant el senyor Rajoy', sentència en referència a la intervenció del banc.

Certament, constatar la suposada ingerència va in-

comodar el govern andorrà, tal com reconeixen fonts que van presenciar de prop els fets. L'afer es va gestionar diplomàticament, però de manera discreta. Andorra no tenia –ni té– la força per a fer exigències grandiloqüents. La conseqüència més evident fou el trasllat de Celestino Barroso, l'agregat d'Interior a l'ambaixada d'Espanya i un dels qui presumptament hauria coaccionat Cierco. Va transcendir que havia estat una petició de l'ambaixador espanyol, malgrat els esforços diplomàtics per a silenciar-ho. Malgrat tot, ara com ara, les fonts esmentades asseguren que la relació amb Madrid és bona.

Una informació recent del diari Público posa en dubte la versió de les coaccions i insinua que els germans Cierco van tenir connivència amb les clavegueres dirigides pel comissari José Manuel Villarejo. Per protegir interessos propis i aconseguir que Andorra els pagués una indemnització multimilionària arran de l'expropiació de BPA. En tot cas, la defensa dels Pujol a

Andorra ja ha inclòs els àudios publicats pel diari en la querella andorrana contra Cierco i Miquel. Es considera una prova que reforça la revelació del secret bancari dels seus clients.

L'advocat dels Pujol també té una querella interposada contra els policies que haurien comès les coaccions. En aquest sentit, compara el ritme de resposta de la justícia andorrana –que en dos mesos va cursar les comissions rogatòries de les dades fiscals– amb el de la justícia espanyola. Rascagneres va demanar fa un any d'interrogar el comissari Villarejo o accedir a la documentació decomissada al seu domicili relacionada amb el cas. 'Encara avui no tenim resposta', es plany.

Cinc anys després, a Andorra pocs discuteixen que el cas Pujol i les clavegueres de l'estat espanyol hi han fet víctimes. Falta esclarir si també hi han tingut col·laboradors. I, sobretot, com va gestionar la banca andorrana aquella 'deixa' de l'avi Florenci Pujol. III

Música Trobada d'Acordionistes del Pirineu

Exposicions André Masson a Ceret

Cultura popular Batalla de Flors a València

VilaWeb { Paper } 27-28/7/2019

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

El quaranta-unè Aplec dels Ports, que es farà del
26 al 28 de juliol, gira entorn de la lluita contra el
despoblament i el desequilibri territorial

L'APLEC DELS PORTS LLUITA CONTRA EL DESPOBLAMENT A HERBERS

El lema de l'aplec d'enguany és 'Al despoblament, ni aigua' i vol lluitar contra un dels problemes que més afecta la comarca: la baixa densitat de població. AP

L'APLEC DELS PORTS 2019 LLUITA CONTRA EL DESPOBLAMENT A HERBERS

Festivals El quaranta-unè Aplec dels Ports, que es farà del 26 al 28 de juliol, gira entorn de la lluita contra el despoblament i el desequilibri territorial

REDACCIÓ

Pep Gimeno 'Botifarra', Xavi Sarrià, el Diluvi, Pupil·les i Ebri Knight són alguns dels grups que passaran pels escenaris de l'Aplec dels Ports, que enguany es fa a Herbers del 26 al 28 de juliol. Com sempre, a banda de les actuacions musicals, també hi haurà espai per a la reflexió i la reivindicació amb xerrades i exposicions, i un espai per a l'oci i la cultura popular amb actuacions de muixerangues, circ i teatre.

El lema de l'aplec d'enguany és 'Al despoblament, ni aigua' i vol lluitar contra un dels problemes que més afecta la comarca: la baixa densitat de població. De fet, el poble d'Herbers ha perdut, des del 1986, més del 60% de la població, baixant dels 140 habitants als 49 actuals. Dins la programació destaquen les activitats relacionades amb aquesta qüestió. Dissabte a les onze es farà la presentació del projecte Terra Plena de

Ebri Knight, un dels caps de cartell de l'Aplec dels Ports 2019. ARNAU CARBONELL

Segons que informa la Generalitat, al País Valencià hi ha 72 municipis en risc de desaparèixer, entre els quals n'hi ha vuit de la comarca dels Ports

Vida, un projecte de joves de la comarca i la xerrada 'Vida rural i comunitària'.

La inauguració de l'aplec es farà di-vendres a les deu del vespre amb l'actuació de la Xalera, acompanyats dels Gaiters del Forcall i Pena-roja. Tot seguit, concerts fins a veure sortir el sol amb Sakumbue, Azero, la Kinky Band i 3 de Pego.

Dissabte, serà el dia fort amb una programació ben atapeïda de tallers, música i cultura. A l'escenari de la plaça, hi haurà vermut musical, actuacions de teatre i discjòqueis, a banda de l'actuació, a quarts de set del vespre, de les muixerangues de Conlloga, de Vinaròs i de la Plana. De les cinc de la tarda fins a la nit, a l'escenari Barrank Rock hi haurà les actuacions musicals d'Eixam, Espardenyes, Mim, la Fulla Kaduka, Tito Pontet i Ràdio

Rude. I a partir de la mitjanit arribaran les actuacions musicals més esperades: Pupilles, los Draps, Ebri Knight, Intershow i els DJ Calmant System.

Un dels moments més esperats de l'aplec és la 'paella monumental' que es fa a les dues del migdia de diumenge. És una paella immensa per a alimentar tots els assistents que s'han aplegat a Herbers. I a la tarda, com a final de festa, hi haurà les actuacions de Botifarra, Xavi Sarrià i el Diluvi.

El despoblament dels Ports

Segons que informa la Generalitat, al País Valencià hi ha 72 municipis en risc de desaparèixer, entre els quals n'hi ha vuit de la comarca dels Ports: Castellfort (192 habitants), Herbers (49 habitants), Olocau del Rei (138 habitants), Portell

(197 habitants), la Todolella (138 habitants), Vallibona (75 habitants), Villores (42 habitants) i Sorita (112).

Als Ports, incloent-hi Vilafranca, hi viuen 6.701 persones, amb una densitat de població de 6,72 habitants per quilòmetre quadrat. A Herbers, concretament, dels 49 habitants n'hi ha trenta de més de seixanta anys i tan sols dues persones de menys de trenta. Encara hi ha temps per a invertir la tendència poblacional? En això volia incidir la comissió organitzadora del quaranta-unè Aplec dels Ports: centrar les iniciatives que afavoreixin un debat enriquidor per a buscar solucions al despoblament i, alhora, aprofitar l'aplec per fer una crida urgent a les institucions i a l'opinió pública en general per salvar els pobles dels Ports. ■

Un milió i mig de clavells seran llançats, de les carrosses engalanades –també amb flors–, pels mestres fallers. EP

FESTA, CLAVELLS I DISBAUXA A LA BATALLA DE FLORS

Gran Fira L'últim diumenge de juliol el passeig de l'Albereda de València es convertirà en un camp de batalla floral

REDACCIÓ

El mes de juliol València bull d'activitats amb la Gran Fira. Una de les més esperades i amb més tradició és la Batalla de Flors. El diumenge 28 de juliol a les vuit del vespre el passeig de l'Albereda s'omplirà de flors i carrosses en l'acte de clausura de la fira.

Un milió i mig de clavells seran llançats, de les carrosses engalanades –també amb flors–, pels mestres fallers. Les encarregades de la pluja floral seran dones vestides de falleres que 'atacaran' les altres carrosses i el públic amb clavells de tots colors. La imatge més cobejada de la festa és la després d'haver passat les carrosses, quan l'Albereda

s'haurà convertit en un gran mantell de flors.

La Batalla de Flors va ser introduïda el 1891 com a imitació d'uns combats lúdics semblants que es feien a Niça durant el Carnestoltes. Tot d'una es va convertir en la festa més popular de la fira i es va mantenir com un dels actes festius i socials principals entre la fi del segle XIX i el primer terç del XX. La Batalla de Flors ha servat viu l'esperit popular de la fira i ha sabut combinar la tradició firal, l'arrelament i la disposició al canvi.

La nit abans de la batalla serà la Nit de la Punxà, amb el sopar tradicional a la Ciutat de l'Artista Faller. S'hi respira la màgia dels moments previs a la Batalla de Flors, mentre s'enllesteixen els darrers detalls als tallers.

Durant aquests dies, s'organitzen concerts arreu de la comarca.. ACN

LA TROBADA D'ACORDIONISTES DEL PIRINEU: QUAN ARSÈGUEL ES CONVERTEIX EN LA CAPITAL DE L'ACORDIÓ DIATÒNIC

Tradicions Amb la intenció de recuperar l'acordió diatònic, és considerat el festival de música tradicional més antic del Principat

REDACCIÓ

Aquest cap de setmana, torna el festival de música tradicional més antic del Principat, la Trobada d'Acordionistes del Pirineu. El festival, que es fa cada any a Arsèguel, vol recuperar l'acordió diatònic al país.

No és una trobada qualsevol, és considerada la més important d'Europa pel que fa a l'acordió. Precisament, el renom que té el festival fa que hi participin una seixantena d'acordionistes de territoris ben diversos. Enguany, vénen des de Rússia, Irlanda, l'Uruguai i la República Dominicana, entre més.

Durant aquests dies, s'organitzen concerts arreu de la comarca. Enguany, el festival oferirà gairebé 20 hores de música, repartides entre els escenaris de la Seu d'Urgell i Arsèguel, i amb concerts també, la setmana següent, a Castellbò i Puigcerdà.

Divendres a les 12.00 se'n farà l'acte inaugural. A partir d'aleshores, els carrers d'Arsèguel s'ompliran de música. Però el moment més important del dia serà el concert que es farà a les 22.00 als jardins dels seminaris de la Seu d'Urgell. Hi actuaran una vintena d'intèrprets. A la mitjanit, els participants de la trobada actuaran de manera improvisada al parc de l'església d'Arsèguel, en un

dels moments més màgics i esperats de la trobada.

Durant tot el dissabte, els acordions no pararan de sonar pels carrers d'Arsèguel fins a les 22.00, quan es farà la tradicional trobada amb els grups arribats de diversos punts d'Europa i Amèrica. Després, la música continuarà una vegada més de manera espontània al bar-restaurant de la trobada. Diumenge, la música folk serà la gran protagonista i farà ballar de valent.

A més, els qui vagin a la trobada també podran gaudir d'una fira de lutiers d'instruments tradicionals, que posa especialment èmfasi en els que construeixen acordions.

Per Ceret han passat artistes de renom mundial com Miró, Tàpies, Picasso, Braque, Chagall i Matisse. ACN

ANDRÉ MASSON I GRANS ARTISTES DEL SEGLE XX, AL MUSEU D'ART MODERN DE CERET

Exposicions Fins al 27 d'octubre, es pot veure l'exposició 'André Masson, una mitologia de l'ésser i de la natura'

REDACCIÓ

El Museu d'Art Modern de Ceret acull una exposició dedicada al surrealisme d'André Masson i els grans artistes del segle XX, molts dels quals van passar pel poble nord-català. L'exposició 'André Masson, una mitologia de l'ésser i de la natura', que es pot veure fins al 27 d'octubre, compta amb 131 peces, d'entre les quals hi ha obres com *Le Couvent des Capucins* i *Rue*

à Céret, que Masson va pintar influït per Cézanne i Van Gogh.

De fet, per Ceret han passat artistes de renom mundial com Miró, Tàpies, Picasso, Braque, Chagall i Matisse. Per reivindicar la vocació artística del municipi, el Museu d'Art Modern fa anys que fa exposicions d'artistes reconeguts i descobertes interessants. I per explorar i donar veu als grans artistes del segle XX es fa aquesta exposició, centrada en la figura d'André Masson. El pintor, més conegut pel seu vessant surrealista, va experimen-

tar amb diverses tècniques al llarg de la seva vida, per exemple, el cubisme. Però si hi ha alguna cosa que destaca clarament en la seva obra és el vincle que va tenir amb la natura i els paisatges, i és aquest justament el fil conductor de la mostra, comissariada per la directora del museu, Nathalie Gallissot, i el conservador i historiador de l'art Jean-Michel Bouhours. Tot i haver-hi aquest fil conductor, a l'exposició es pot veure gairebé tota l'obra de Masson, fins i tot peces que no s'havien exposat mai abans. ■

Des de fa tres anys, el festival ha volgut fer un salt qualitatiu i programar espectacles de més nivell. SAE

TRENTA-DUES OBRES DE PARAULES I SONS AL SAGUNT A ESCENA

Teatre El festival d'arts escèniques que comença aquest cap de setmana s'allargarà fins al setembre

REDACCIÓ

Sagunt s'omplirà de teatre, música i dansa durant l'estiu amb motiu del 36è festival d'arts escèniques Sagunt a Escena. En total, s'hi podran veure trenta-dos espectacles, sota el lema 'Paraules i sons', tant al Teatre Romà com a diversos indrets de la ciutat.

Des de fa tres anys, el festival ha volgut fer un salt qualitatiu i programar espectacles de més nivell. Enguany, a més, el lema inclou els 'sons' perquè també vol donar més protagonisme a la música, a banda del teatre clàssic i el teatre de text.

Deu dels espectacles es podran veure a l'escenari incomparable del Teatre Romà; els altres dotze, a diversos indrets de la ciutat, en el marc de l'Off Romà. Aquesta secció del festival és un dels elements distintius del Sagunt a Escena, que porta el teatre del carrer i gestual, el circ i la música a un públic més heterogeni que no pas el del Teatre Romà, tot acostant els espectacles a l'entorn ciutadà.

El festival s'inaugura oficialment el 25 de juliol a la glorieta de Sagunt, on es farà l'espectacle de carrer *Memphis Rock & Cirk*, de la companyia la Finestra Nou Circ. També s'inaugurarà l'exposició exterior del carrer de la pujada al castell *Somnis d'una nit d'estiu*, del col·lectiu la

Tira de Dones. També es basa en *Somni d'una nit d'estiu* de Shakespeare l'obra que encetarà la programació al Teatre Romà el divendres 26: *Somni*, una coproducció de l'Institut Valencià de Cultura.

Entre les peces destacades, hi ha *Viejo amigo Cicerón*, amb Josep Maria Pou i dirigida per Mario Gas, que es podrà veure el 8 i 9 d'agost. I *Mira si hem corregut terres* (20 d'agost), un projecte de Carles Dénia i Spanish Brass que combina cançons tradicionals i peces contemporànies de la Gossa Sorda, Raimon i Joan Manuel Serrat, entre més. També hi haurà el muntatge de *Divinas palabras*, de Ramón María del Valle-Inclán i *El Quijote de Plata*, portat pel Ballet Nacional Sòdre d'Uruguai.

LA MOSTRA D'ARTS ESCÈNIQUES DE SANTA EUGÈNIA ARRIBA ALS VINT ANYS MÉS PARTICIPATIUS

Teatre Fins dissabte, molts indrets de Santa Eugènia acolliran representacions d'espectacles d'arts escèniques

'Flou Papagayo', de Mumusic Circus. ACN

REDACCIÓ

Aquesta setmana, el poble de Santa Eugènia torna a omplir els seus racons de la màgia del teatre, la dansa i el circ, amb la Mostra d'Arts Escèniques, que enguany celebra els vint anys en plena forma. Més d'una desena d'espectacles i tallers conformen la programació, que s'allargarà fins ben entrada la matinada de dissabte.

Els vint anys han estat una bona ocasió per a fer la mostra més participativa, i per això han inclòs a la programació tallers que cerquen la participació ciutadana. De fet, el resultat d'aquestes activitats també formarà part del certamen. Un dels tallers més especials i centrals és la construcció de l'Espai la Mostra, que es fa dijous a les cinc de la tarda al poliesportiu. Per primera vegada, la mostra tindrà un espai amb zona d'ombra i de descans, de barra i una zona d'esbarjo. Per decorar-los, cal l'ajuda de tothom

que hi vulgui col·laborar, i en acabat se'n farà la inauguració.

El taller la Bugada, que fa de dimecres a divendres la companyia Labuena Compañía, vol recrear metafòricament la trobada íntima entre dones que rentaven roba a mà als rentadors públics. Aquest taller cristal·litzarà dissabte durant la Quarterada Teatral, un recorregut escènic que anirà de la plaça de Bernat a l'Espai de la Mostra. A més, també hi haurà un taller de dansa vertical per als més atrevits, divendres de cinc a nou del vespre.

La programació té els punts àlgids divendres i dissabte. Divendres, l'escenari únic serà l'Espai la Mostra, on, a banda del taller de dansa vertical, s'hi podran veure dos espectacles: *The V-Bòlit*, de la companyia mallorquina Lila, i *Flou Papagayo*, de Mumusic Circus, un espectacle imprescindible que ha fet parada a molts dels grans festivals d'arts escèniques del país, com el Grec i la Fira Tàrraga.

Dissabte serà el dia fort: a les sis de la tarda començarà la Quarterada Teatral, que oferirà sis peces breus, de vint minuts a trenta, en un recorregut itinerant des de la plaça de Bernat fins a l'Espai la Mostra. A les onze de la nit, al pati de l'escola, es farà l'espectacle de clausura, *El millor d'Yllana*, de la companyia Yllana Teatre, amb què celebra els vint-i-cinc anys de trajectòria. Tot seguit, al mateix lloc, l'espectacle *Wara*. El fi de festa anirà a càrrec de Vatuacada, que durà el públic fins a l'Escargot, on actuaran La Boulette i Alec Sun.

EL MASNOU S'OMPLE DE RIALLES AMB EL FESTIVAL PLE DE RIURE

Festivals En la programació d'enguany, els pallassos hi tenen una presència destacada, amb Pepa Plana i Rhümia

REDACCIÓ

Hi ha moltes maneres de fer riure, d'emocionar. Pallassos, còmics, músics, monologuistes, tots són experts a robar rialles. I tots ells tenen una cita aquesta setmana al Masnou, on es fa el XXIII Festival Internacional de Teatre Còmic Ple de Riure.

Des de fa 23 anys, aquesta població del Maresme aprofita la quarta setmana de juliol per riure de valent. El certamen, que es farà fins al 27 de juliol, proposa espectacles ben diversos, per a tots els gustos i per a totes les edats. Una desena de companyies de diversos estils i procedències ompliran la platja d'Ocata i els carrers i places de la vila amb les seves històries i situacions esbojarrades.

En la programació d'enguany, els pallassos hi tenen una presència destacada. L'organització vol remarcar la capacitat dels pallassos d'obtenir rialles de qualsevol situació, per dramàtica que pugui semblar. Un fet que converteix aquests personatges en admirables i entranyables. Entre les propostes destaquen dos dels grans noms dels clowns del nostre país, Pepa Plana i Rhümia, que actuaran dissabte a la nit a la platja d'Ocata.

Però al festival Ple de Riure no només hi haurà pallassos, aquests dies també s'hi podrà veure teatre de carrer i circ, elements definitoris de la personalitat del projecte. La companyia belga The

La pallassa Pepa Plana. ACN

Primitives oferirà dues actuacions a la plaça de Marcel·lina de Monteys, tot mostrant el desconcert de la convencionalitat. I el Cirque Rouages proposarà un viatge a l'essència del circ. Utilitzaran la música, els funàmbuls i el teatre per parlar de l'exili, els pas del temps i la memòria.

La música també serà present al festival. La Sidral Brass Band serà l'encarregada d'amenitzar la platja entre els diversos espectacles que s'hi faran aquests dies. Però l'aposta més esperada serà el concert de Quimi Portet. El sentit del humor i la ironia del mític cantautor seran els encarregats de tancar el Ple de Riure d'enguany.

‘Midsommar’, d’Ari Aster. ACN

EL TERROR D’UN FESTIVAL D’ESTIU ARRIBA ALS CINEMES AMB ‘MIDSOMMAR’

Unes vacances en un festival d’estiu poden convertir-se en un malson? Aquest camí és el que explora *Midsommar*, d’Ari Aster, director del film de terror *Hereditary*. Aquesta setmana també s’estrenen el film francès *El emperador de París*, de Jean-François Richet, el drama japonès *Jesús* o la comèdia *Súper empollonas*. En català, arriba a la gran pantalla el film d’animació *Joguines guardianes*.

Midsommar

Direcció: Ari Aster. Intèrprets: Florence Pugh, Ellora Torchia, Gunnel Fred, Isabelle Grill; Jack Reynor, Vilhelm Blomgren, William Jackson Harper, Will Poulter. Gènere: Terror.

Una parella nord-americana que no està passant pel seu millor moment va amb uns amics al Midsommar, un festival d’estiu que se celebra cada 90 anys en lloc remot de Suècia. Les vacances es van convertint a poc a poc en un fosc malson quan els misteriosos vilatans els conviden a participar en les seves perturbadores activitats festives.

L'Empereur de Paris*El emperador de París*

Direcció: Jean-François Richet. Intèrprets: Olga Kurylenko, Freya Mavor; Vicent Cassel, Patrich Chesnais, August Diehl. Gènere: Aventures.

Regnat de Napoleó. François Vidocq és l'únic home que ha pogut escapar de dues presons d'alta seguretat i s'ha convertit en una llegenda a París. Després de la seva darrera fugida, és acusat d'un crim que no ha comès.

Boku wa Iesu-sama ga kirai*Jesús*

Direcció: Hiroshi Okuyama. Intèrprets: Riki Ôkuma, Hinako Saeki; Yura Satô, Chad Mullane. Gènere: Drama.

Una família se'n va de Tòquio per anar a una zona rural. El fill haurà d'acostumar-se a la nova escola, cristiana. Un dia enmig d'una oració se li apareix una petita imatge de Jesús i a partir de llavors cada desig que demana es converteix en realitat.

Booksmart*Súper empollonas*

Direcció: Olivia Wilde. Intèrprets: Kaitlyn Dever, Beanie Feldstein, Jessica Williams, Lisa Kudrow; Jason Sudeikis, Will Forte, Mason Gooding. Gènere: Comèdia.

El dia abans de la seva graduació, dues alumnes brillants i millors amigues s'adonen que haurien d'haver treballat menys i gaudit més. Decideixen de concentrar quatre anys de diversió en una sola nit.

POLLASTRE ROSTIT I ESCORREGUT

Un plat que es menja fred, que va molt bé quan tornes de la platja o d'una excursió

Ingredients

(per a quatre persones)

- 1 pollastre
- 1 dotzena de cebetes petites
- 4 tomàquets petits
- 2 pastanagues
- 1 cabeça d'all
- oli, vinagre
- 1 copa de vi blanc
- sal i pebre negre
- 1 canó de canyella

NEUS CUSCÓ

Posem oli en una cassola, amb la cabeça d'all, la canyella i el pollastre salpebrat, tallat a octaus. El rostim. Quan comenci a enrossir-se, hi afegim les cebes, les pastanagues i els tomàquets. Cinc minuts després, hi posem una copa de vi blanc i mitja copa de vinagre. Anem voltejant el pollastre fins que no sigui cuit. Escorrem l'oli dels talls i els reservem en una carmanyola a la nevera, juntament amb les cebes, les pastanagues i els tomàquets.

És un plat que es menja fred, acompanyat d'escalivada. Ideal per quan torneu de la platja o d'una excursió. I també és pràctic per a emportar-vos-el.

VilaWeb, segon diari més llegit segons el CEO, només per darrere de La Vanguardia

Abbas anuncia la suspensió dels acords signats entre Palestina i Israel

El govern valencià es persona enfront dels recursos de Castella-la Manxa contra els transvasaments Tajo-Segura

L'executiu espanyol dona per esgotada la via del govern de coalició amb Podem

ERC guanyaria les eleccions i l'independentisme podria ampliar la majoria al parlament, segons el CEO